

มหาเถรสมาคม
The Sangha Supreme Council of Thailand

คู่มือ การปฏิบัติงาน ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

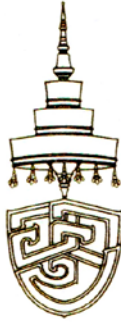
คู่มือ การปฏิบัติงาน ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

ที่ สสร. ๑๙๕ / ๒๕๖๑

สำนักงานเลขาธิการสมเด็จพระสังฆราช
วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอรับประทานพระกรุณา

กราบเรียน ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

อ้างถึง หนังสือที่ สสร. ๐๐๒ / ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย พระคติธรรม

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้ นำความกราบทูลเจ้าพระคุณ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ว่า ขอบพระทานกราบทูลอาราธนาเสด็จไปทรงเปิดการประชุมสัมมนา ขับเคลื่อนงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ตามแผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา จากนโยบายสู่การปฏิบัติระดับ จังหวัด ในวันพุธ ที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ อาคารมหาเจษฎาบดินทร์ ชั้น ๓ วัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร พร้อมกันนั้น ขอรับประทานพระกรุณา จำนวน ๓ รายการ ดังนี้

๑. ขอรับประทานพระคติธรรมเพื่อเชิญตีพิมพ์ลงในหนังสือแผนแม่บทการสาธารณสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์ไทย และคู่มือการดำเนินการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์
๒. ขอบพระทานพระอนุญาตเชิญลายพระนามจารึกลงในโล่ประกาศเกียรติคุณผู้ทำคุณประโยชน์ ด้านสาธารณสงเคราะห์ รางวัล “เพชรงามการสาธารณสงเคราะห์”
๓. ขอรับประทานพระกรุณาประทานรางวัล “เพชรงามการสาธารณสงเคราะห์” ตามวัน เวลา และ สถานที่ดังกล่าว

ทั้งนี้ การจะควรมีควรประการใดสุดแต่จะทรงพิจารณา ความแจ้งแล้วนั้น

โปรดประทานตามที่ขอรับพระกรุณา ทั้งนี้ ให้ประสานรายละเอียดกำหนดการและสถานที่กับ กลุ่มงานสมเด็จพระสังฆราช สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (โทรศัพท์ ๐๒ ๔๔๑ ๗๙๙๐) ต่อไป

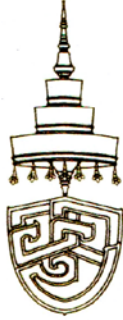
จึงกราบเรียนมาเพื่อทราบ

กราบเรียนด้วยความนับถือ

(พระพรหมมุนี)

เลขาธิการสมเด็จพระสังฆราช

โทรศัพท์ ๐๒-๒๒๑-๗๑๔๗, ๐๒-๒๒๑-๗๑๔๘

คตฺธิรรม

การประชุมสัมมนาขับเคลื่อนงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์
ตามแผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา จากนโยบายสู่การปฏิบัติระดับจังหวัด
๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตกเดือนพุทธบริษัทให้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาทเสมอ ธรรมทั้งปวงที่
ทรงแสดงมาตลอด ๔๕ พรรษาในพระชนมชีพ ล้วนสรุปลงที่ความไม่ประมาทอันเป็นอมตธรรม บุคคลผู้ได้ชื่อว่า
เป็นสมาชิกแห่งพุทธบริษัท ไม่ว่าจะหมู่ใดเหล่าใด จึงพึงใคร่ครวญอยู่เป็นนิตย์ว่า ชีวิตของตนๆ ไม่ใช่ของยั่งยืนแต่
อย่างไร วย่อมหมดไปตามลำดับวัย วันและคืนย่อมผ่านไป เมื่อมีชีวิต วยแห่งชีวิตก็ร่นเข้ามา ด้วยเหตุนี้ บุคคล
จึงพึงบำเพ็ญกรณียกิจเพื่อเกื้อกูลกันและกันด้วยการละคลายความเป็นตัวตนลงให้มากที่สุด ให้สมดัง
พระพุทธศาสนาสอนที่ว่า ภูตฺ เสถฺ ทยิตฺตพฺพํ. แปลความว่า “เมื่อยังมีชีวิตอยู่ ควรเกื้อกูลกัน”

ตามประวัติศาสตร์ชาติไทย คณะสงฆ์ได้ร่วมมือกันกับพุทธศาสนิกชน ดำเนินภารกิจด้านสาธารณ
สงเคราะห์เป็นนิพัทธจริยาสืบเนื่องมาทุกยุคทุกสมัย การที่ท่านทั้งหลายมีเจตนาจักดำเนินงานตามแผนปฏิรูป
กิจการพระพุทธศาสนา ด้วยการสัมมนาขับเคลื่อนงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ให้จำเริญวัฒนา จึงเป็นที่น่า
อนุโมทนาอย่างยิ่ง

ขอให้การประชุมสัมมนาขับเคลื่อนงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ตามแผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
จากนโยบายสู่การปฏิบัติระดับจังหวัด จงบรรลุวัตถุประสงค์ทุกประการ และขออำนาจพรให้ความปรารถนา
อันดีงามของท่านจงเป็นผลสัมฤทธิ์ เทอญ.

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ
(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม
๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

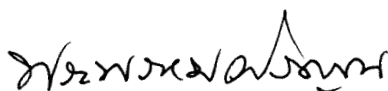

คำนำ

การขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนาตามแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ให้สำเร็จตามที่วางไว้ ตามกรอบภารกิจงานของคณะสงฆ์ ๖ ด้านนั้น ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม มีหน้าที่ในการดำเนินการ กำกับ สอดส่อง ดูแล สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำ การสาธารณสงเคราะห์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยดีงาม ตามความเหมาะสมแก่ท้องถิ่น เกิดประโยชน์ ต่อการพระศาสนาและสังคมโดยรวม และกำกับ ดูแลการสาธารณสงเคราะห์ให้สอดคล้องกับ พระธรรมวินัยและวัตรปฏิบัติของพระภิกษุสามเณร คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ จึงได้ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการ ดำเนินการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

คู่มือการดำเนินงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม ถือเป็นแนวทาง ในการ ดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ของฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ที่ได้รับมอบหมายจากมหาเถรสมาคม ให้บรรลุ เป้าประสงค์ตามแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา และเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน เพื่อขับเคลื่อนงานปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาของคณะสงฆ์ให้เป็นไปอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ เป็นเอกภาพ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ขออนุโมทนาต่อคณะทำงานทุกท่านที่ได้ทุ่มเทกำลังร่างกายและสติปัญญาความสามารถ จัดทำ “คู่มือการปฏิบัติงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม” เล่มนี้ ให้สำเร็จลุล่วงได้ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย ได้โปรดอภิบาลประทานพรให้คณะทำงานและประธานคณะกรรมการ ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ประจำจังหวัด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน จงเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย ทั้ง ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พะละ และปฏิภาณ ธรรมสารสมบัติ ธนสารสมบัติ จงประสบ กับสิ่งที่พึงปรารถนาสมดังมโนเรขทุกประการเทอญ.

(พระพรหมวชิรญาณ)

กรรมการมหาเถรสมาคม

ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

คำนิยม

ในบริบทของสังคมไทยนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันวัดและพระสงฆ์เป็นสถาบันหลักทางสังคมที่ได้รับการยอมรับและไว้วางใจจากทุกฝ่ายเสมอมา งานด้านสาธารณสงเคราะห์เป็นอีกหนึ่งบทบาทของคณะสงฆ์ไทย ที่ได้รับการยอมรับและประจักษ์ชัดในพันธะหน้าที่และภารกิจของคณะสงฆ์ที่มีบทบาทสำคัญต่อชุมชนและสังคมในภาพรวม เนื่องด้วยความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและการได้รับความไว้วางใจจากคนในชุมชน จึงเป็นการง่ายที่วัดและพระสงฆ์จะทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการประสานงานและสร้างความร่วมมือในการสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวม และการเข้าร่วมพัฒนาชุมชนของพระสงฆ์ยังถือเป็นการสืบทอดเจตนารมณ์ของพระศาสดา ซึ่งทรงมุ่งหวังให้พระสงฆ์และสังฆมณฑลเข้าไปช่วยเหลือสังคมเท่าที่จะทำได้ ดังพุทธพจน์ที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ในคราวส่งพระภิกษุสงฆ์เป็นพระธรรมทูตชุดแรกออกไปประกาศพระศาสนาว่า “พระภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงเที่ยวจาริกไปตามจุดประสงค์ เพื่อการบำเพ็ญประโยชน์ต่อปวงชน เพื่อการเสริมสร้างความสุขต่อปวงชน และเพื่อเมตตาอนุเคราะห์ต่อประชาชนชาวโลกทั้งปวง” (วิ.ม.(ไทย) ๔/๓๒/๔๐)

ในส่วนของรัฐบาล การดำเนินงานตามนโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑๒) (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่มุ่งเน้นและยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” วัดและพระสงฆ์จึงมีบทบาทความสำคัญในการเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคนในชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การจัดระเบียบสังคม การสร้างขวัญและกำลังใจ และการบริหารกิจการต่าง ๆ ในชุมชนอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะพระสงฆ์ที่เป็นผู้นำชุมชน ซึ่งเป็นศูนย์รวมทางจิตใจ เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และชักชวนประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เป็นต้น เป็นการสร้างบทบาทความสำคัญของพระสงฆ์ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาตามนโยบายหลักของรัฐบาล ทั้งนี้ภารกิจเหล่านี้ของพระสงฆ์มาจากการเข้าใจปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมและพยายามปรับบทบาทสถาบัน พระศาสนาและวัดให้ทำหน้าที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

จะเห็นได้ว่า การสาธารณสงเคราะห์ เป็นงานสำคัญของคณะสงฆ์ เป็นกิจการอันดับต้น ๆ ของคณะสงฆ์ เช่นเดียวกับกับการสงเคราะห์ด้านอื่นๆ ทั้งนี้ วิธีการดำเนินงานนั้นจะต้องเป็นไปตามแผนแม่บทการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ไทย และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ตามดำริของมหาเถรสมาคม ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดบทบาทของพระภิกษุสงฆ์ต่อการขับเคลื่อนงานด้านสาธารณสงเคราะห์ จะกล่าวได้ว่าเป็นหนึ่งในภาระหน้าที่ของคณะสงฆ์ต่อการจรรโลงและพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

คู่มือการปฏิบัติงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ไทย ฉบับนี้จึงเป็นเป้าหมายอันสำคัญที่จะนำไปสู่การดำเนินงานและการสร้างเครือข่ายการพัฒนาการสาธารณสงเคราะห์อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน และเป็นอีกหนึ่งก้าวที่สำคัญของคณะสงฆ์ไทยภายใต้การนำของมหาเถรสมาคม ในการสร้างมาตรฐานการดำเนินงานกิจการพระพุทธศาสนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การบูรณาการความร่วมมือระหว่างสังฆมณฑลและรัฐบาลในการพัฒนาประเทศชาติอย่างยั่งยืนสืบไป

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)
รองนายกรัฐมนตรี

คำนิยม

การสาธารณสงเคราะห์เป็นงานเกี่ยวกับการจัดทำวัดหรือศาสนสถานให้เป็นที่พักผ่อนทางจิตใจเป็นที่พึ่งของชุมชน ที่น้องประชาชนอาจจะเข้ามาใช้เป็นสถานที่ในการฝึกอบรมกล่อมเกลาจิตใจของตนเองตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ เพื่อให้เกิดความสงบ มีสติอันจะเกิดประโยชน์อย่างมากมายต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัว โดยที่วัดเป็นเจ้าของการบริหารจัดการเอง ด้วยการเข้าไปสนับสนุน และจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

งานด้านสาธารณสงเคราะห์ ถือเป็นการให้ตามหลักการทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญหนึ่งของการรู้ เข้าใจ และปฏิบัติเกี่ยวกับ ทาน ศีล สมาธิ ภาวนา และยังเป็นเครื่องมือประการหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจ สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ และมุ่งมั่นต่อการทำความดีตามแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา เป็นการสร้างระบบและกลไกเพื่อการกำกับดูแลและบริหารภารกิจ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ให้เป็นรูปธรรมโดยสามารถวัดและประเมินผลได้ ส่งเสริมและสนับสนุนพระสงฆ์ในการทำงานร่วมกับเครือข่ายทุกภาคส่วน ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรทางพระพุทธศาสนาเพื่อร่วมพัฒนา

รัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” จึงขอให้ทุกฝ่ายนำไปใช้ขับเคลื่อนเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา เพื่อผลักดันให้เห็นผลออกมาเป็นรูปธรรม และเพื่อวางแนวทางการพัฒนาและปฏิรูปให้เกิดความต่อเนื่องยั่งยืน โดยจะต้องอาศัยการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ภายใต้ระบบประชารัฐ คือ ความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และประชาสังคม ด้วยความมุ่งมั่นว่าประเทศไทยจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยยึดตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อคนไทยจะมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม เป็นสังคมที่มีสุขสันต์ ต่อไป

(นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ)
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

คำนิยาม

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ภายใต้การนำของมหาเถรสมาคม ได้ดำเนินการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาและจัดทำแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๑๐๖/๒๕๕๙ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือการบริหารจัดการตามกรอบการพัฒนาออกเป็น ๖ ด้าน ประกอบด้วย การปกครอง การศาสนศึกษา การเผยแผ่ การสาธารณูปการ การศึกษาสงเคราะห์ และการสาธารณสงเคราะห์

ในฐานะองค์กรหลักในการขับเคลื่อนกิจการด้านพระพุทธศาสนาและสนองงานคณะสงฆ์ ได้กำหนดกรอบการดำเนินงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ไว้ดังนี้ การสาธารณสงเคราะห์ หมายถึง การช่วยเหลือเพื่อประชาชนทั่วไป โดยที่หลักการ สาธารณสงเคราะห์ เป็นภารกิจที่วัดหรือพระภิกษุสงฆ์ ดำเนินการช่วยเหลือสังคมในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ทั้งนี้ โดยมุ่งเน้นเพื่อประโยชน์และความสุขแก่ประชาชนเป็นสำคัญ ได้แก่ การสงเคราะห์พระภิกษุสามเณร และวัดที่ประสบภัยและขาดแคลน การให้วัดเป็นสถานที่ประกอบกรุศลเกี่ยวกับเรื่องเกิด แก่ เจ็บ ตาย เช่น การสวดศพ การเผาศพ การทำบุญอุทิศ การถวายสังฆทาน เป็นต้น การให้วัดเป็นสถานที่จัดฝึกอบรมประชาชนด้านอาชีพต่างๆ การช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยหรือการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่างๆ การดำเนินการด้านการสาธารณสงเคราะห์ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๑. การให้ความช่วยเหลือหรือสงเคราะห์ด้านต่างๆ แก่ประชาชน ได้แก่ การสงเคราะห์ผู้ ยากไร้ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆ การระงับข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งของชาวบ้าน การดำเนินการด้านการสาธารณสงเคราะห์อื่นๆ

๒. การมีส่วนร่วมหรือสนับสนุน ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ได้แก่ การอำนวยความสะดวกในการให้ใช้สถานที่ของวัดจัดกิจกรรมต่างๆ การจัดตั้งมูลนิธิหรือกองทุนเพื่อการกุศล การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมอาชีพของประชาชน การให้ความร่วมมือกับทางราชการเพื่อเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ

๓. การสร้างเครือข่าย/แนวร่วม/อาสาสมัคร/จิตอาสา เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ วัดสร้างเครือข่ายการดำเนินงานด้านสาธารณะกับองค์กรต่างๆ วัดส่งเสริม/สนับสนุน ให้มีจิตอาสา เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา วัดจัดให้มีอาสาสมัคร/แนวร่วมในการสอดส่อง ดูแล และพิทักษ์ พระพุทธศาสนา

๔. การมีส่วนร่วมของประชาชน/ส่วนราชการ ได้แก่ วัดเป็นศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน และส่วนราชการให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

การจัดทำแผนแม่บทการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ไทยฉบับนี้ จึงเป็นเสมือนปฐมบทที่สำคัญในการวางรากฐานแนวทางการปฏิรูปกิจการคณะสงฆ์ให้สามารถขับเคลื่อนได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน และสำนักงานพระพุทธศาสนาพร้อมเป็นกำลังหลักในการสนับสนุนส่งเสริม การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา อันจะนำไปสู่ความมั่นคงแห่งบวรพระพุทธศาสนาสืบไป

พันตำรวจโท

W.

(พงศ์พร พรหมณ์แสนท์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๑

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๒๗๗/๒๕๖๑

เรื่อง การประชุมสัมมนาขับเคลื่อนงานสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม
ตามแผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา จากนโยบายสู่การปฏิบัติระดับจังหวัด

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๑ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า พระพรหมวชิรญาณ กรรมการมหาเถรสมาคม ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม ได้มีมติที่ สรส. ๐๐๑/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๑ แจ้งว่า ในการประชุมคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมอาคารมหาเจษฎาบดินทร์ ชั้น ๓ วัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ที่ประชุมมีมติให้จัดการประชุมสัมมนาขับเคลื่อนงานสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม ตามแผนปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาจากนโยบายสู่การปฏิบัติระดับจังหวัด ในวันพุธ ที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมอาคารมหาเจษฎาบดินทร์ ชั้น ๓ วัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร รายละเอียดตาม (ร่าง) กำหนดการฯ ที่แนบถวายในที่ประชุม พร้อมกับมีบัญชาให้นำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดทราบ
ที่ประชุมรับทราบ

พันตำรวจโท

พ.

(พงศ์พร พรหมณ์เสนห์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

๑๓๑.
๑๓.๕.๖๑
.....แทน

คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

พระพรหมวชิรญาณ
ประธาน

พระพรหมเมธีจารย์
รองประธาน

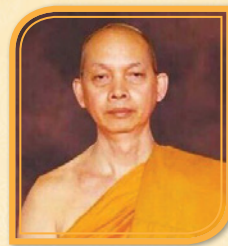
พระพรหมจริยาจารย์
กรรมการ

พระธรรมเสนานูวัตร
กรรมการ

พระธรรมบันฑิต
กรรมการ

พระธรรมเสนาบดี
กรรมการ

พระธรรมสุธี
กรรมการ

พระเทพกิตติเวที
กรรมการ

พระเทพวรณีนี
กรรมการ

พระเทพพรอาจารย์
กรรมการ

พระราชปัญญาสุธี
กรรมการ

พระราชกาวนาพิโรธ
กรรมการ

ผู้ตรวจการราชการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
กรรมการ

พระมงคลชัชวากร
กรรมการและเลขานุการ

ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนา
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สารบัญ

๑๔ บทนำ

๑๗ ความหมาย

๑๙ ความสำคัญ

๒๒ วัตถุประสงค์

๒๒ ขอบเขต

๒๓ คำจำกัดความ

๒๕ โครงสร้างการบริหาร

๒๖ หน้าที่ความรับผิดชอบ

๓๐ แผนการดำเนินการระยะ ๕ ปี
ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์
ของมหาเถรสมาคม

๓๑ แนวทางการปฏิบัติงาน
สาธารณสงเคราะห์เพื่อสังคมที่ยั่งยืน

๓๔ การรายงานผลการดำเนินงาน

๓๕ ภาคผนวก

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ที่ทันสมัย ส่งผลให้องค์กรเครือข่ายต่าง ๆ พัฒนาไปอย่างสุดขีดความสามารถ การพัฒนา ประเทศในปัจจุบัน อยู่ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เป็น จุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในลักษณะของการแปลง ยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อ เตรียมความพร้อมทรัพยากรมนุษย์ สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศ ให้มีการพัฒนา เป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภานำไปสู่การพัฒนาประเทศเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย

การบริหารกิจการพระพุทธศาสนา เป็นอีกกิจการหนึ่งที่จะเป็นตัวช่วยขับเคลื่อนการ พัฒนาประเทศไทยภายในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในปัจจุบัน มีการปฏิรูปกิจการต่าง ๆ ของประเทศไทย การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาถือเป็นวาระแห่งชาติ เพราะได้กำหนด ไว้ในรัฐธรรมนูญ ฉบับชั่วคราว พ.ศ.๒๕๕๗ ที่กำหนดให้สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ทำการ ศึกษาวิเคราะห์ และจัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปด้านต่าง ๆ เสนอต่อ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) คณะรัฐมนตรี (ครม.) คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (คสช.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการนี้มหาเถรสมาคม องค์กรปกครองสูงสุดของคณะสงฆ์ไทย ได้มีคำสั่ง ที่ ๒/๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๙ จากนั้น คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ได้มีการประชุมจัดทำแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ตามภารกิจรอบงานคณะสงฆ์ ๖ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านปกครอง ๒) ด้านศาสนศึกษา ๓) ด้านศึกษาสงเคราะห์ ๔) ด้านเผยแผ่ ๕) ด้านสาธารณูปการ ๖) ด้านสาธารณสงเคราะห์ โดยฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ มหาเถรสมาคม มีพระพรหมวชิรญาณ กรรมการมหาเถรสมาคม เป็นประธานคณะกรรมการ พร้อมคณะกรรมการอีก ๑๕ รูป/คน เพื่อขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ด้านสาธารณสงเคราะห์ และเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมมหาเถรสมาคม ได้พิจารณา มีมติเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา และให้ดำเนินการได้ทันที

แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ (Vision) : พุทธศาสน์มั่นคง ดำรงศีลธรรม นำสังคมสันติสุขอย่างยั่งยืน

พันธกิจ (Mission) : ด้านปกครอง , ด้านศาสนศึกษา , ด้านศึกษาสงเคราะห์ , ด้านเผยแผ่ , ด้านสาธารณูปการ , ด้านสาธารณสงเคราะห์ , พัฒนาพุทธมณฑล

ผลลัพธ์องค์การ (Impact)

อัตราการเพิ่มขึ้นของผู้ศึกษา
พระปริยัติธรรม, พระพุทธศาสนา
(+๕% จากปีฐาน)

อันดับความสันติสุขระดับประเทศ
(เดือนขึ้น ๕ ระดับ)

ศูนย์ข้อมูลด้าน
พระพุทธศาสนาของโลก
(ข้อมูลพร้อม ๑๐๐% ทุกด้าน)

มีการบริหารจัดการ
ตามหลักธรรมาภิบาล
(มีกระบวนการทำงาน ๑๐๐ %)

ยุทธศาสตร์ (Strategy)

๑

สร้างความมั่นคง
ด้านพระพุทธศาสนา

๒

ยกระดับกระบวนการ
บริหารจัดการภายใน

๓

พัฒนาสู่องค์กร
แห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ

๔

มีทรัพยากรเพียงพอในการ
ขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา

กลยุทธ์ ๑ : ปกป้องรักษาพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด : ร้อยละการเพิ่มขึ้นขององค์กร/ประชาชนเข้ามา
มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด : นวัตกรรมความดีของประเทศไทยเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : อันดับความสันติสุขของประเทศไทยเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : ศูนย์ข้อมูลด้านพระพุทธศาสนาของโลก

กลยุทธ์ ๒ : เพิ่มศักยภาพทางปัญญา

ตัวชี้วัด : ร้อยละของผู้สอบผ่านนักธรรม, บาลี/ร้อยละของ
ผู้สอบผ่านธรรมศึกษา, บาลีศึกษา

กลยุทธ์ ๓ : ร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิ์ผล

ตัวชี้วัด : จำนวนเครือข่ายที่เพิ่มขึ้น (เครือข่ายที่ = กระบวนการ
ทำงานที่ได้รับการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลองค์กร
ทางศาสนา สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน)

กลยุทธ์ ๔ : พัฒนาระบบธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัด : ร้อยละกระบวนการทำงานได้รับการพัฒนาตามหลัก
ธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ ๕ : พัฒนาระบบสารสนเทศ ๔.๐

ตัวชี้วัด : ร้อยละความสำเร็จของสารสนเทศพร้อมใช้งาน

กลยุทธ์ ๖ : พัฒนาหลักสูตรเชิงพุทธและนวัตกรรมให้ทันสมัย

ตัวชี้วัด : จำนวนนวัตกรรมการทำงานที่ทันสมัย

กลยุทธ์ ๗ : เพิ่มขีดความสามารถศาสนบุคคล

ตัวชี้วัด : ร้อยละของศาสนบุคคลที่มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ ๘ : เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด : ศูนย์รวมองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาพร้อมใช้

กลยุทธ์ ๙ : บริหารศาสนสมบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด : ร้อยละของวัดที่พัฒนาเป็น "ธรรมอุทยาน"

ตัวชี้วัด : ร้อยละความสำเร็จของการจัดทำฐานข้อมูล
ศาสนสมบัติ (ระบบการเงิน-บัญชี)

กลยุทธ์ ๑๐ : จัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด : ร้อยละอัตราการคงอยู่ของกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา

กลยุทธ์ ๑๑ : พัฒนาพุทธมณฑลสู่ศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก

ตัวชี้วัด : (อ้างอิงข้อมูลแผนพัฒนาพุทธมณฑล)

กลยุทธ์ ๑๒ : พัฒนาพุทธมณฑลสู่ศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก

ตัวชี้วัด : (อ้างอิงข้อมูลแผนพัฒนาพุทธมณฑล)

แผนงานเสริมสร้าง ศรัทธาในพระพุทธ ศาสนา

โครงการ ๑ : ขยายโอกาสทางการศึกษาสู่สังคม

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายศึกษาสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม

โครงการ ๒ : ยกระดับหมู่บ้านรักษาศีล ๕

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายเผยแผ่ของมหาเถรสมาคม

โครงการ ๓ : วิปัสสนากรรมฐานเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายเผยแผ่ของมหาเถรสมาคม

แผนงานเพิ่มศักยภาพ ทางปัญญา

โครงการ ๔ : ยกระดับคุณภาพการศึกษาพระปริยัติธรรม

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายศาสนศึกษาของมหาเถรสมาคม

แผนงานส่งเสริม ความร่วมมือภาคี เครือข่าย (บวร)

โครงการ ๕ : ส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่าย

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม

แผนงานพัฒนาระบบ บริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาล

โครงการ ๖ : พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายปกครองของมหาเถรสมาคม

แผนงานพัฒนาระบบ การบริหารจัดการด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศ

โครงการ ๗ : พระพุทธศาสนา ๔.๐ Smart Card (ฐานข้อมูลศาสนบุคคล)

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายปกครองของมหาเถรสมาคม

แผนงานส่งเสริม นวัตกรรมเชิงพุทธ

โครงการ ๘ : ส่งเสริมนวัตกรรมเชิงพุทธ

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายศาสนศึกษาของมหาเถรสมาคม

แผนงานเพิ่มศักยภาพ ศาสนบุคคล

โครงการ ๙ : พัฒนาขีดความสามารถศาสนบุคคล

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายปกครองของมหาเถรสมาคม

แผนงานเผยแผ่ พระพุทธศาสนา เชิงรุก

โครงการ ๑๐ : พัฒนาศูนย์รวมองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายศึกษาสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม

แผนงานบริหาร จัดการศาสนสมบัติ

โครงการ ๑๑ : บริหารจัดการศาสนสมบัติ (ระบบการเงิน-บัญชี)

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายสาธารณูปการของมหาเถรสมาคม

โครงการ ๑๒ : วิศวสร้างสุขด้วยกิจกรรม 5 ส

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายสาธารณูปการของมหาเถรสมาคม

แผนงานพระพุทธศาสนา เพื่อสังคม

โครงการ ๑๓ : สาธารณสงเคราะห์เพื่อสังคม

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม

แผนงานเสริมสร้างศรัทธาในพระพุทธศาสนา

โครงการ ๑๔ : พัฒนาพุทธมณฑลสู่ศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก
(อ้างอิงข้อมูลแผนพัฒนาพุทธมณฑล)

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการพัฒนาพุทธมณฑล

เป้าหมายการเติบโตของพระพุทธศาสนาสู่ความยั่งยืน

ความหมาย

การสาธารณสุขสงเคราะห์ หมายถึง การดำเนินกิจการต่างๆ ที่ช่วยเหลือและพัฒนาสังคมทั้งด้านกายภาพและทางด้านจิตใจ เป็นเครื่องมือขององค์กรทางพุทธศาสนาที่ทรงพลังและมีประสิทธิภาพสูงที่สามารถขับเคลื่อนสังคมให้ก้าวหน้าต่อไปได้

การสาธารณสุขสงเคราะห์เพื่อสังคมที่ยั่งยืน หมายถึง การยกระดับการดำเนินงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์เพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพจากการดำเนินงาน และมีประสิทธิผลต่อสังคมในภาพรวม

การจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์เพื่อสังคมที่ยั่งยืน

สาธารณสุขสงเคราะห์ ๑.๐

กิจกรรม

- การให้ความช่วยเหลือในภาวะวิกฤต (การประสบสาธารณภัย มี อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย เป็นต้น

สาธารณสุขสงเคราะห์ ๒.๐

กิจกรรม

- การจัดการป่าปลูกป่า/บวชป่า
- การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน
- การป้องกันและแก้ไขยาเสพติดชุมชน
- สมุนไพรและภูมิปัญญาพื้นบ้าน
- ไถ่ชีวิตโค กระบือเพื่อเกษตรกร

สาธารณสุขสงเคราะห์ ๓.๐

กิจกรรม

- การสร้างวัฒนธรรมจิตอาสา
- การสร้างศูนย์กลางให้การช่วยเหลือชุมชน
- การเกษตรวิถีพุทธ
- กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์
- การส่งเสริมสัมมาชีพ
- ศาสตร์พระราชา
- ศิลานุปุฏฐาก
- พิพิธภัณฑ์ชุมชน

สาธารณสุขสงเคราะห์ ๔.๐

กิจกรรม

- เครือข่ายการสาธารณสุขสงเคราะห์
- ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์
- โรงเรียน/ชมรมผู้สูงอายุ
- การอนุรักษ์วิถีวัฒนธรรม
- กองทุนช่วยเหลือสงเคราะห์สาธารณภัย
- เครือข่ายจิตอาสา
- สังคมพัฒนาวิซชาลัย

สงเคราะห์

เกื้อกูล

พัฒนา

บูรณาการ

การจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์เพื่อสังคมของคณะสงฆ์ไทยเพื่อความยั่งยืน คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม ได้กำหนดกรอบในการดำเนินการ จำนวน ๔ ด้าน ดังนี้

๑) **สาธารณสุขสงเคราะห์ ๑.๐ (สงเคราะห์)** หมายถึง การให้การสงเคราะห์สาธารณสุขชนเพื่อบรรเทาทุกข์เบื้องต้น โดยเข้าไปให้ความช่วยเหลือวัดและประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยต่างๆ มีอุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย เป็นต้น ทั้งด้านกายภาพ โดยการมอบปัจจัย ๔ มีการช่วยเหลือด้วยสิ่งของ ข้าวสาร อาหารแห้ง และ ด้านจิตใจ โดยการมอบธรรมะเป็นกำลังใจในคราวประสบสาธารณภัย

- ๒) **สาธารณสงเคราะห์ ๒.๐ (เกื้อกูล)** หมายถึง การที่คณะสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ให้มีทรัพยากรเพียงพอกับการอยู่อาศัยและดำเนินชีวิตของคนชุมชน เช่น การจัดการป่า (ปลูกป่า, บวชป่า, อนุรักษ์ป่า) การจัดการน้ำ (ฝายต้นน้ำ, ขุดบ่อน้ำ) การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน การเฝ้าชีวิตโค-กระบือ เพื่อการเกษตร
- ๓) **สาธารณสงเคราะห์ ๓.๐ (พัฒนา)** หมายถึง คณะสงฆ์เป็นผู้นำในการพัฒนาพื้นที่โดยใช้หลักธรรมมาประยุกต์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เช่น จัดพื้นที่วัดเป็นศูนย์การช่วยเหลือชุมชน การเกษตรวิถีพุทธ ศาสตร์พระราชา กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ การส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน
- ๔) **สาธารณสงเคราะห์ ๔.๐ (บูรณาการ)** หมายถึง คณะสงฆ์ส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการร่วมกันพัฒนา แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ผสานพลังผ่านภาคีเครือข่าย เช่น ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์ โรงเรียนผู้สูงอายุ การท่องเที่ยวเชิงพุทธ การอนุรักษ์วิถีวัฒนธรรมเชิงพุทธ การตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัย และเครือข่ายจิตอาสาด้านสาธารณสงเคราะห์

ความสำคัญ

พระสงฆ์กับงานการสงเคราะห์เป็นเรื่องที่มีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ดังพระพุทธพจน์ว่า “จรต ภิกขเว จาริกัม พุชฺชนหิตาย พุชฺชนสุขาย โลกานุกมฺปาย” แปลว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงเที่ยวจาริกไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่คนเป็นอันมาก เพื่ออนุเคราะห์แก่ชาวโลก”

ในสถานการณ์ปัจจุบัน สถานการณ์โลกมีความเปลี่ยนแปลงมีสาธารณภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้ง การดำเนินงานด้านสาธารณสงเคราะห์จึงเป็นกรณีกิจหนึ่งของคณะสงฆ์ที่จะให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือแก่ชุมชนและสังคม เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีเอกภาพ คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม จึงได้จัดทำคู่มือเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติให้กับคณะสงฆ์ไทย

ความเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ได้มีการดำเนินการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา โดยได้กำหนดจัดทำแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา และมีมติเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ตามกรอบงาน คณะสงฆ์ ๖ ด้าน คือ ด้านปกครอง ด้านศาสนศึกษา ด้านเผยแผ่ ด้านสาธารณูปการ ด้านศึกษาสงเคราะห์ ด้านสาธารณสงเคราะห์ และการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก

โดยมีโครงการที่ดำเนินการจำนวน ๑๔ โครงการ ดังนี้

- ๑) โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสู่สังคม
- ๒) โครงการยกระดับหมู่บ้านรักษาศีล ๕
- ๓) โครงการวิปัสสนากรรมฐานเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์
- ๔) โครงการยกระดับโรงเรียนพระปริยัติธรรม
- ๕) โครงการส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่าย**
- ๖) การพัฒนาระบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธ
- ๗) โครงการ Smart Card Smart Buddhism สู่พระพุทธศาสนา ๔.๐
- ๘) โครงการส่งเสริมนวัตกรรมเชิงพุทธ
- ๙) โครงการยกระดับขีดความสามารถศาสนบุคคล
- ๑๐) โครงการศูนย์รวมองค์ความรู้และแหล่งเรียนรู้พระพุทธศาสนา
- ๑๑) โครงการบริหารศาสนสมบัติระบบการเงิน-การบัญชี
- ๑๒) โครงการวัดสร้างสุขด้วยกิจกรรม ๕ ส
- ๑๓) โครงการสาธารณสงเคราะห์เพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน**
- ๑๔) โครงการพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนา

ฝ่ายการสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม โดย พระพรหมวชิรญาณ กรรมการมหาเถรสมาคม เป็นประธานคณะกรรมการฯ นั้น มหาเถรสมาคมได้มอบหมายภารกิจให้ดำเนินการ จำนวน ๒ โครงการ คือ

- ๑) โครงการส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่าย
- ๒) โครงการสาธารณสงเคราะห์เพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

๑. โครงการส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่าย

ตอบสนองประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

: ด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ตอบสนองยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : ยกกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน

กลยุทธ์ ๓ : ร่วมมือภาคีเครือข่ายให้เกิดสัมฤทธิ์ผล

ตัวชี้วัด : จำนวนเครือข่ายที่เพิ่มขึ้น (เครือข่าย=องค์กรทางศาสนา, สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน)

แผนงานเชิงยุทธศาสตร์ : แผนงานส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่าย

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

วัตถุประสงค์โครงการ

- ๑) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่ายทางพระพุทธศาสนา
- ๒) เพื่อบูรณาการความร่วมมือภาคีเครือข่ายทั้งหน่วยงานภายในภายนอก
- ๓) เพื่อพัฒนาความร่วมมือภาคีเครือข่ายให้มั่นคง ต่อเนื่อง ยั่งยืน

๒. โครงการสาธารณสงเคราะห์เพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

ตอบสนองประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

: ด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ตอบสนองยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

ยุทธศาสตร์ ๔ : มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา

กลยุทธ์ ๑๐ : จัดหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนา

ตัวชี้วัด : ร้อยละอัตราการคงอยู่ของกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา

แผนงานเชิงยุทธศาสตร์ : แผนงานพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม

ผู้รับผิดชอบหลัก : คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม

วัตถุประสงค์โครงการ

- ๑) เพื่อกำหนดรูปแบบ วิธีการ และแนวทางสาธารณสงเคราะห์เพื่อสังคม
- ๒) เพื่อพัฒนางานสาธารณสงเคราะห์ให้เป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) เพื่อจัดตั้งและบริหารกองทุนด้านสาธารณสงเคราะห์ เพื่อสนับสนุนกิจการพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืน

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้คณะสงฆ์ใช้เป็นคู่มือในการดำเนินงานด้านสาธารณสงเคราะห์
- ๒) เพื่อให้การดำเนินงานด้านสาธารณสงเคราะห์มีมาตรฐานเป็นเอกภาพ
- ๓) เพื่อให้มีกระบวนการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกอย่างชัดเจน

ขอบเขต

คู่มือการปฏิบัติงานของศูนย์การสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม ครอบคลุมการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์ไทยทั่วประเทศ

คำจำกัดความ

การสาธารณสุขสงเคราะห์

หมายถึง การดำเนินกิจการต่างๆ ที่ช่วยเหลือและ
พัฒนาสังคมทั้งด้านกายภาพและทางด้านจิตใจ

มหาเถรสมาคม

หมายถึง องค์การบริหารกิจการพระพุทธศาสนาสูงสุด
ของคณะสงฆ์ไทย ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์
พ.ศ. ๒๕๐๕

คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

หมายถึง คณะกรรมการที่มหาเถรสมาคมแต่งตั้ง

คณะอนุกรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

หมายถึง อนุกรรมการฝ่ายต่างๆ ที่ประธานคณะ
กรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถร
สมาคม แต่งตั้งขึ้นมาเพื่อขับเคลื่อนงานด้านสาธารณสุข
สงเคราะห์

ศูนย์การสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

หมายถึง สำนักงานที่ทำหน้าที่บริหารจัดการงาน
สาธารณสุขสงเคราะห์ส่วนกลาง ทำหน้าที่สื่อสารนโยบาย
สู่การปฏิบัติ ประสานความร่วมมือภาคีเครือข่ายใน
การดำเนินงานทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และ
เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุข
สงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

ศูนย์การสาธารณสุขสงเคราะห์ ประจำจังหวัด

หมายถึง สำนักงานที่ทำหน้าที่บริหารจัดการและดำเนินการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ ประจำจังหวัด และเป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการฯ ประจำจังหวัด

ภาคีเครือข่าย

หมายถึง กลุ่มบุคคล องค์กร ที่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมรับผลประโยชน์ มารวมกันด้วยความสมัครใจ เพื่อทำ กิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายและมีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยในแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ภาคีเครือข่ายมี ๒ กลุ่ม คือ

- ๑) ภาคีเครือข่ายภายในคณะสงฆ์
- ๒) ภาคีเครือข่ายนอกคณะสงฆ์

อภิธานศัพท์ คำย่อ

จร.	หมายถึง	เจ้าอาวาสวัดราชบุรุษ
จล.	หมายถึง	เจ้าอาวาสวัดพระอารามหลวง
จต.	หมายถึง	เจ้าคณะตำบล
จข.	หมายถึง	เจ้าคณะอำเภอ
จจ.	หมายถึง	เจ้าคณะจังหวัด
สธส.จ.	หมายถึง	คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ประจำจังหวัด
จภ.	หมายถึง	เจ้าคณะภาค
สธส.มส.	หมายถึง	คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

โครงสร้างการบริหาร

โครงสร้างการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์

มหาเถรสมาคม

บทบาท : เห็นชอบ มอบหมายนโยบาย

คณะกรรมการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา (๖ ด้าน + ๑)
แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา

คณะกรรมการประสานงานแผนยุทธศาสตร์
การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา คปพ.

เจ้าคณะหน, เจ้าคณะภาค

บทบาท : กำกับ สนับสนุน ส่งเสริมนโยบายสู่การปฏิบัติ

คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์

บทบาท : จัดทำแผน แนวทาง ดำเนินงานในส่วนกลาง กำกับ ติดตาม รายงาน

- ร่วมวางแผน วางแนวทาง การขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา ผ่านงานสาธารณสงเคราะห์
- กำหนดแนวปฏิบัติและจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน สื่อสารเพื่อให้เกิดการนำไปปฏิบัติทั่วทุกพื้นที่
- สนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่
- จัดตั้งกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา
- ระดมทุน เพื่อสนับสนุนกิจการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
- คัดเลือกผลงานดีเด่นในพื้นที่เข้ารับรางวัล “เพชรงามการสาธารณสงเคราะห์”

สาธารณสงเคราะห์ระดับจังหวัด

บทบาท : นำนโยบายสู่การปฏิบัติ

- นำนโยบายสู่การปฏิบัติ
- ประเมินความเสี่ยง ความต้องการงานด้านสาธารณสงเคราะห์ของพื้นที่ ทั้งในภาวะวิกฤตและภาวะปกติ
- ดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ในภาวะวิกฤต
- ดำเนินงานสร้างความยั่งยืนในพื้นที่ผ่านกิจกรรมสาธารณสงเคราะห์
- รายงานผลการดำเนินงานต่อเจ้าคณะผู้ปกครองและคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม ปีละ ๒ ครั้ง

หน้าที่ความรับผิดชอบ

การปฏิบัติงานตามคู่มือการปฏิบัติงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

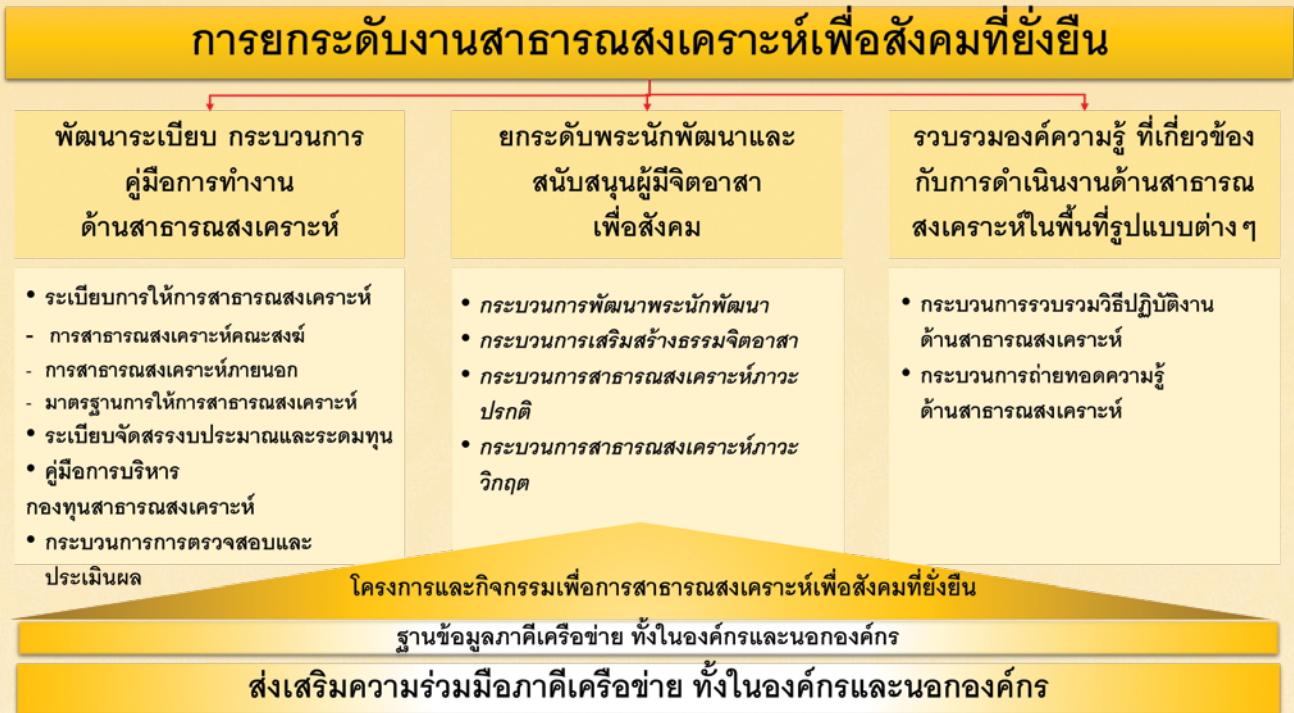
ตำแหน่ง/กลุ่มงาน	บทบาท/หน้าที่
มหาเถรสมาคม	๑ มอบนโยบายหลัก และให้ความเห็นชอบ
เจ้าคณะภาค	๑ กำกับสนับสนุนส่งเสริมนโยบายสู่การปฏิบัติระดับจังหวัด
เจ้าคณะจังหวัด	๑ นำนโยบายสู่ภาคปฏิบัติระดับจังหวัด
เจ้าคณะอำเภอ, เจ้าคณะตำบล, เจ้าอาวาส	๑ นำนโยบายสู่ภาคปฏิบัติระดับจังหวัด
คณะกรรมการ ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม	๑ กำกับ สอดส่อง ดูแล แนะนำการสาธารณสงเคราะห์ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยดีงามเกิดประโยชน์ต่อพระศาสนาและสังคม ๑ สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการสาธารณสงเคราะห์ตามความเหมาะสมแก่ท้องถิ่น ๑ กำกับ ดูแล การสาธารณสงเคราะห์ให้สอดคล้องกับพระธรรมวินัย และวัตรปฏิบัติของพระภิกษุสามเณร ๑ เสนอมหาเถรสมาคม เพื่อตรากฎ ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง หรือออกประกาศมหาเถรสมาคม ๑ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย
ศูนย์การสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม	๑ เป็นสำนักงานกลางและศูนย์ประสานงานสาธารณสงเคราะห์ ๑ จัดทำนโยบาย ข้อกำหนด ข้อบังคับ โครงการ เป้าหมาย แนวทางการปฏิบัติงานสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคมตามที่คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม กำหนด ๑ สนับสนุนส่งเสริมการสาธารณสงเคราะห์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ๑ จัดทำงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมของศูนย์ประสานงานประจำจังหวัด

ตำแหน่ง/กลุ่มงาน	บทบาท/หน้าที่
	<ul style="list-style-type: none"> ๑ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ เสนอคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม ๑ รวบรวมผลการดำเนินงาน ของฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ประจำจังหวัด เสนอมหาเถรสมาคม ๑ ดำเนินการเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ๑ จัดตั้งกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนา ๑ เรื่องอื่นๆ ที่ได้รับมอบจากคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม
คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ประจำจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> ๑ ดำเนินการการสาธารณสงเคราะห์ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดึงมเกิดประโยชน์ต่อพระศาสนาและสังคม ๑ สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการดำเนินการสาธารณสงเคราะห์ตามความเหมาะสมแก่ท้องถิ่น ๑ กำกับ ดูแล การสาธารณสงเคราะห์ให้สอดคล้องกับพระธรรมวินัย และวัตรปฏิบัติของพระภิกษุสามเณร ๑ เสนอคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม เพื่อวางระเบียบ กำหนดแนวทาง ให้งานสาธารณสงเคราะห์ให้เป็นไปด้วยดี ๑ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม มอบหมาย ๑ แต่งตั้งคณะกรรมการประจำจังหวัด หรือคณะทำงานเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ตามที่เห็นสมควร
ศูนย์การสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม ประจำจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> ๑ เป็นศูนย์กลางและประสานงานสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม ในจังหวัด ๑ ปฏิบัติตามนโยบาย ข้อกำหนด ข้อบังคับ โครงการ เป้าหมาย แนวทางการปฏิบัติงานสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคมตามที่ คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม กำหนด ๑ จัดทำ รวบรวม ผลการดำเนินงาน และภาคีเครือข่ายด้านสาธารณสงเคราะห์ ประจำจังหวัด ๑ อำนวยความสะดวกและเป็นพี่ปรึกษาในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ในจังหวัด

ตำแหน่ง/กลุ่มงาน	บทบาท/หน้าที่
	<ul style="list-style-type: none"> ๑ ส่งเสริมสนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาให้วัดในจังหวัดดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ ๑ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ในจังหวัด ๑ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ๑) เจ้าคณะจังหวัด ๒) เจ้าคณะภาค ๓) ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม ๑ จัดหางบประมาณสนับสนุนกองทุนเพื่อกิจการพระพุทธศาสนาจังหวัด

แนวทางการยกระดับงานสาธารณสงเคราะห์เพื่อสังคมที่ยั่งยืน

คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม ได้กำหนดแนวทางการยกระดับงานสาธารณสงเคราะห์เพื่อสังคมให้มีความยั่งยืน ดังนี้

๑. พัฒนาระเบียบการสาธารณสงเคราะห์
๒. จัดทำคู่มือการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์
๓. จัดตั้งกองทุนพระพุทธานุภาพเพื่อสังคม
๔. จัดทำคู่มือบริหารกองทุนพระพุทธานุภาพเพื่อสังคม
๕. จัดทำกระบวนการติดตามประเมินผลการทำงานให้มีประสิทธิภาพ
๖. จัดโครงการพัฒนาพระสงฆ์ให้เป็นพระสงฆ์นักพัฒนา, พระสงฆ์จิตอาสา
๗. จัดทำคู่มือการพัฒนางานสาธารณสงเคราะห์
๘. จัดทำคู่มือการสงเคราะห์สังคมในภาวะวิกฤติ
๙. รวบรวมแนวทางการทำงานด้านสาธารณสงเคราะห์ที่มีความเป็นเลิศ
๑๐. สื่อสารองค์ความรู้ด้านสาธารณสงเคราะห์ที่ประสบความสำเร็จสู่สาธารณะ

แผนการดำเนินการระยะ ๕ ปี

ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

โครงการ : ส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่าย

รายละเอียด	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
โครงการส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่าย	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา - ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำฐานข้อมูลภาคีเครือข่ายพระพุทธศาสนา ทั้งภาคีเครือข่ายในองค์กร และภาคีเครือข่ายนอกองค์กร 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมกิจกรรมความร่วมมือภาคีเครือข่ายเพื่อการสาธารณสงเคราะห์อย่างยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมกิจกรรมความร่วมมือภาคีเครือข่ายเพื่อการสาธารณสงเคราะห์อย่างยั่งยืน 	<ul style="list-style-type: none"> - แลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศของสาธารณสงเคราะห์ภาคีเครือข่าย
สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ	แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา	ระบบฐานข้อมูลภาคีเครือข่ายพระพุทธศาสนา	กิจกรรมจากความร่วมมือภาคีเครือข่ายใน-นอกองค์กรเพิ่มขึ้น	กิจกรรมจากความร่วมมือภาคีเครือข่ายใน-นอกองค์กรเพิ่มขึ้น	แนววิธีปฏิบัติของกิจกรรมความร่วมมือภาคีเครือข่ายที่เป็นเลิศ
รายละเอียด	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
โครงการสาธารณสงเคราะห์เพื่อสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระเบียบ คู่มือการทำงานด้านสาธารณสงเคราะห์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งศูนย์การสาธารณสงเคราะห์ประจำจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ยกระดับพระนักพัฒนาและสนับสนุนผู้มีจิตอาสาเพื่อสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่รูปแบบต่างๆ
สิ่งที่คาดว่าจะได้รับ	<ul style="list-style-type: none"> - แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา 	<ul style="list-style-type: none"> - คู่มือการทำงานด้านสาธารณสงเคราะห์ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีศูนย์การสาธารณสงเคราะห์ประจำจังหวัดครบทุกจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนพระนักพัฒนาเพิ่มขึ้น - จำนวนจิตอาสาเพิ่มขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนแนววิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการสาธารณสงเคราะห์

แนวทางการปฏิบัติงาน

สาธารณสุขเคราะห้เพื่อสังคมที่ยั่งยืน

แนวทางการปฏิบัติงานสาธารณสุขเคราะห้ ในภาวะปกติ

ที่	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ							ผลผลิต
		จร.,	จต.	จอ.	สธส.				
๑.	วิเคราะห์ความสามารถและความเหมาะสมของพื้นที่	จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.				มีข้อมูลพร้อมใช้งาน
๒.	วางแผนดำเนินงานสาธารณสุขเคราะห้เพื่อสังคม โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้	จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.				มีแผนการดำเนินงาน
	๑) ด้านการเกื้อกูล เช่น การจัดการป่า การจัดการน้ำ การจัดการสิ่งแวดล้อม ฯลฯ								
	๒) ด้านการพัฒนา เช่น ศูนย์สัมมาชีพ กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ ฯลฯ								
	๓) ด้านการบูรณาการ เช่น ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์ กองทุนสาธารณสุขเคราะห้เพื่อสังคม เครือข่ายจิตอาสา ฯลฯ								
๓.	ดำเนินการสาธารณสุขเคราะห้เพื่อสังคมที่ยั่งยืนตามแผน	จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.				ผลการดำเนินงาน
๔.	สรุปผลการดำเนินงาน	จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.				สรุปผลการดำเนินการ
๕.	รายงานผลการดำเนินงานให้ เจ้าคณะผู้ปกครองตามลำดับ	จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.	จจ.	จภ.	สธส. มส.	รายงานผลปีละ ๒ ครั้ง (แบบฟอร์มรายงาน)

แนวทางการปฏิบัติงานสาธารณสงเคราะห์ ในภาวะวิกฤต

ที่	รายละเอียด	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ							ผลผลิต
			จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.	จจ.			
๑.	มีสาธารณภัยเกิดขึ้น ระดับที่ ๑ (๑ หมู่บ้าน) ระดับที่ ๒ (๓ หมู่บ้านขึ้นไป) ระดับที่ ๓ (ทั้งตำบล) ให้เจ้าคณะฯ ผู้รับผิดชอบ ประเมินความเสียหายและ ความพร้อมในการช่วยเหลือ	๒๔ ชั่วโมง	จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.	จจ.			มีแผนการ ช่วยเหลือให้การ สงเคราะห์ โดยมุ่งเน้นให้วัด เป็นศูนย์กลาง ช่วยเหลือชุมชน
๒.	รวบรวมข้อมูลสถานการณ์ สาธารณภัย และความต้องการ ความช่วยเหลือ	๑ วัน	จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.				จัดแผนให้ความ ช่วยเหลือ
๓.	ในกรณีในพื้นที่มีความพร้อม ในการช่วยเหลือเบื้องต้น ให้ดำเนินการ ๑) ช่วยเหลือเครื่องอุปโภค และบริโภคเบื้องต้น ๒) จัดสรรพื้นที่วัดเป็นพื้นที่ พักพิงชั่วคราว เป็นต้น	๑ วัน	จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.				ผู้ประสบภัยได้รับ ความช่วยเหลือ เบื้องต้น
๔.	ในกรณีมีสาธารณภัยเกินขีด ความสามารถของพื้นที่ ให้รายงานเจ้าคณะผู้ปกครอง ตามลำดับชั้น	๑ วัน	จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.	จจ.	จภ.	สธส. มส.	รายงานเจ้าคณะ ผู้ปกครองตาม ลำดับ
๕.	ประสานความร่วมมือภาคีเครือข่าย สนับสนุนการช่วยเหลือ	๒ วัน	จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.	จจ.	จภ.	สธส. มส.	มีทรัพยากรพร้อม ให้การสงเคราะห์
๖.	ดำเนินการเข้าไปให้การ สงเคราะห์	๑ วัน	จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.				ผลการดำเนินการ
๗.	สรุปผลการดำเนินงาน	๑ วัน	จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.				สรุปผลการ ดำเนินการ
๘.	รายงานเจ้าคณะผู้ปกครองตาม ลำดับ		จร., จล.	จต.	จอ.	สธส. จจ.	จจ.	จภ.	สธส. มส.	รายงานผลการ ดำเนินงานตาม แบบฟอร์มที่ ๐๐๑

แนวทางการปฏิบัติงานรวบรวมข้อมูลภาคีเครือข่าย

ก.	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ							ผลผลิต
๑.	จัดทำฐานข้อมูลภาคีเครือข่าย - ภายใน - ภายนอก				สถ. จจ.				ฐานข้อมูลภาคี เครือข่าย
๒.	รวบรวมฐานข้อมูลภาคีเครือข่ายไว้ใน ระบบสารสนเทศ				สถ. จจ.			สถ. มส.	ระบบฐานข้อมูล ภาคีเครือข่าย
๓.	กำหนดแผนสร้างความสัมพันธ์และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - เครือข่ายภายใน - เครือข่ายภายนอก							สถ. มส.	ประชุม ปีละ ๑ ครั้ง
๔.	ส่งเสริมให้มีโครงการความร่วมมือกับ ภาคีเครือข่าย ภายในภายนอก อย่างน้อย จังหวัดละ ๑ โครงการ				สถ. จจ.				จังหวัดละ ๑ โครงการ
๕.	ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาคี เครือข่ายภายใน				สถ. จจ.			สถ. มส.	แลกเปลี่ยนเรียน รู้ปีละ ๑ ครั้ง
๖.	สรุปผลการดำเนินงาน	จร., จล.	จต.	จอ.	สถ. จจ.				ปีละ ๒ ครั้ง
๗.	รายงานเจ้าคณะผู้ปกครองตามลำดับ	จร., จล.	จต.	จอ.	สถ. จจ.	จจ.	จภ.	สถ. มส.	รายงานผลการ ดำเนินงานตาม แบบฟอร์มที่ ๐๐๒

การรายงานผลการดำเนินงาน

๑) ศูนย์การสาธารณสุขสงเคราะห์ ประจำจังหวัด

ดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานที่คณะสงฆ์ภายในจังหวัดดำเนินงานด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ รายงานต่อเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะภาค และประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคมตามลำดับ

รายงานผลครั้งที่ ๑

ภายในวันที่ ๒๐ มิถุนายน

รายงานผลครั้งที่ ๒

ภายในวันที่ ๒๐ ธันวาคม

๒) ศูนย์การสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

ดำเนินการรวบรวมรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์การสาธารณสุขสงเคราะห์ ประจำจังหวัดทุกจังหวัด ที่ประธานฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ประจำจังหวัด รายงานผลต่อ เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะภาค ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคมตามลำดับนั้น เพื่อเสนอให้มหาเถรสมาคมได้รับทราบ

รายงานผลครั้งที่ ๑

ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน

รายงานผลครั้งที่ ๒

ภายในวันที่ ๓๐ ธันวาคม

ภาคผนวก

แบบรายงานผลการดำเนินงาน
ศูนย์การสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม
ประจำจังหวัด.....

ผลการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ ประจำปี..... ครั้งที่..... วัน.....เดือน.....พ.ศ.....		
โครงการที่ ๑ ส่งเสริมความร่วมมือภาคีเครือข่าย		
กิจกรรม ๑).....	ผลที่ได้รับ.....	
๒).....	.....	
๓).....	.....	
๔).....	.....	
โครงการที่ ๒ สาธารณสงเคราะห์เพื่อพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน		
สาธารณสุขสงเคราะห์ ๑.๐	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
	๑.....	๑.....
	๒.....	๒.....
	๓.....	๓.....
สาธารณสุขสงเคราะห์ ๒.๐	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
	๑.....	๑.....
	๒.....	๒.....
	๓.....	๓.....
สาธารณสุขสงเคราะห์ ๓.๐	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
	๑.....	๑.....
	๒.....	๒.....
	๓.....	๓.....
สาธารณสุขสงเคราะห์ ๔.๐	กิจกรรม	ผลที่ได้รับ
	๑.....	๑.....
	๒.....	๒.....
	๓.....	๓.....

สรุปภาพรวมผลการดำเนินงาน

สิ่งที่ได้จากการดำเนินงาน

- ๑.....
- ๒.....
- ๓.....
- ๔.....
- ๕.....

สิ่งที่ควรปรับปรุง

- ๑.....
- ๒.....
- ๓.....
- ๔.....
- ๕.....

ลงนาม

(.....)

ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ประจำจังหวัด

ลงนาม

(.....)

เจ้าคณะจังหวัด

ลงนาม

(.....)

เจ้าคณะภาค

ภาพประกอบการรายงานผล

กิจกรรม _____

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

สถานที่ _____

ภาคีเครือข่าย _____

จำนวนผู้ร่วมกิจกรรม _____

แบบฟอร์มเก็บข้อมูลภาคีเครือข่าย

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ที่อยู่	เบอร์โทร	ผู้ประสานงาน	สนับสนุนงาน ๖ ด้าน					
						ปกครอง	ศาสนา ศึกษา	เผยแผ่	ศาสนา ศึกษา	สาธารณ กุศล	สาธารณ สงเคราะห์

แบบฟอร์มที่ ๐๐๒

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๗/๒๕๕๙

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๑๘๗/๒๕๕๙

เรื่อง เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม

ในการประชุมมหาเถรสมาคมครั้งที่ ๗/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า พระพรหมวชิรญาณ ประธานกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ได้มีลิขิต ที่ ๐๑/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙ แจ้งว่า ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เรื่อง รายงานผลการระดมความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาภารกิจงานคณะสงฆ์ในการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา และได้มีมติมอบผู้แทนมหาเถรสมาคม เป็นประธานกรรมการ ๗ ฝ่าย เพื่อให้ขับเคลื่อนการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาในด้านต่าง ๆ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยให้ประธานกรรมการในแต่ละฝ่ายไปรวบรวมรายชื่อคณะกรรมการเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดพิจารณา

บัดนี้ ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ได้พิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคมแล้ว ประกอบด้วย

๑. พระพรหมวชิรญาณ	วัดยานนาวา	ประธานกรรมการ
๒. พระพรหมเมธาจารย์	วัดบูรณศิริมัตถยาราม	รองประธานกรรมการ
๓. พระพรหมจรรย์จารย์	วัดกะพังสุรินทร์/ตรัง	กรรมการ
๔. พระธรรมเสนานูวัตร	วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ/พิษณุโลก	กรรมการ
๕. พระธรรมบัณฑิต	วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก	กรรมการ
๖. พระธรรมเสนาบดี	วัดพระธาตุดอยสุเทพ/เชียงใหม่	กรรมการ
๗. พระเทพวิริยาภรณ์	วัดหัวลำโพง	กรรมการ
๘. พระเทพกิตติเวที	วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม	กรรมการ
๙. พระเทพวรมุณี	วัดพระธาตุพนม/นครพนม	กรรมการ
๑๐. พระราชธีรจารย์	วัดมณีวนาราม/อุบลราชธานี	กรรมการ
๑๑. พระราชปัญญาสุธี	วัดสร้อยทอง	กรรมการ
๑๒. พระราชภาวนาพิธาน	วัดโสธรวราราม/ฉะเชิงเทรา	กรรมการ

- ๒ -

- ๑๓. ผู้ตรวจราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรรมการ
- ๑๔. พระครูปลัดสุวัฒนวิริคุณ กรรมการและเลขานุการ
วัดยานนาวา
- ๑๕. ผู้อำนวยการกองพุทธศาสนสถาน กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

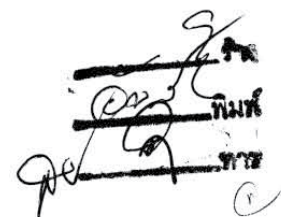
การเสนอขอแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคมดังกล่าว ได้ปฏิบัติตามข้อ ๔ แห่งระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบ และให้ดำเนินการตามระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วย คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อไป และให้ดำเนินการได้ทันที โดยไม่ต้องรอ รับรองรายงานการประชุม

(นางสาวประนอม คงพิกุล)

รองผู้อำนวยการ ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
เลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๐

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่

๕๐๙/๒๕๖๐

เรื่อง รายงานการแต่งตั้งคณะกรรมการและสำนักงานฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า พระพรหมวชิรญาณ กรรมการมหาเถรสมาคม และประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม ได้มีมติที่ สธ. ๐๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ แจ้งว่า ตามคำสั่งมหาเถรสมาคม ที่ ๒/๒๕๕๕ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม โดยแต่งตั้ง พระพรหมวชิรญาณ วัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร เป็นประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม นั้น

เพื่อให้งานสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป็นประโยชน์ต่อการพระศาสนาโดยรวม ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการและสำนักงานฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม จำนวน ๓ คณะ โดยมีหน้าที่ดังนี้

๑. ช่วยคณะกรรมการ สนับสนุน ส่งเสริมงานสาธารณสุขสงเคราะห์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยดีงาม
๒. ประสานงานการขับเคลื่อนงานสาธารณสุขสงเคราะห์ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสำเร็จตามวัตถุประสงค์
๓. งานอื่น ๆ ที่คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม มอบหมายรายละเอียดปรากฏตามคำสั่งฯ ที่แนบถวายมาพร้อมนี้ พร้อมกับมีบัญชาให้นำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดทราบ

ที่ประชุมรับทราบ

(นายกนก แสนประเสริฐ)

รองผู้อำนวยการ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

.....ร่าง
.....พิมพ์
.....ทราบ

คำสั่ง

ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

ที่ สธ.๐๑/๒๕๖๐

เรื่อง ตั้งคณะอนุกรรมการและสำนักงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

ตามคำสั่งมหาเถรสมาคมที่ ๒/๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการของมหาเถรสมาคมฝ่ายต่างๆ ของมหาเถรสมาคม โดยแต่งตั้ง พระพรหมวชิรญาณ วัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร เป็นประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

เพื่อให้งานสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นประโยชน์ ต่อการพระศาสนาโดยส่วนรวม ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม จึงแต่งตั้ง

๑. คณะอนุกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม จำนวน ๒๑ รูป/คน ประกอบด้วย

๑.๑ พระเทพรัตนนगर	วัดเทพศิลา	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒ พระเทพปัญญาภุมนี	วัดอาวุธวิกสิตาราม	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓ พระเทพมุนี	วัดปากน้ำ	อนุกรรมการ
๑.๔ พระราชรัตนาลงกรณ์	วัดโพธิ์ชัย/หนองคาย	อนุกรรมการ
๑.๕ พระราชญาณกวี	วัดพระราม ๙	อนุกรรมการ
๑.๖ พระปัญญานันทมุนี	วัดชลประทานรังสฤษฎ์/นนทบุรี	อนุกรรมการ
๑.๗ พระประสิทธิ์โสภณ	วัดประสิทธิ์ชัย/ตรัง	อนุกรรมการ
๑.๘ พระศรีรัตนมุนี	วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ/พิษณุโลก	อนุกรรมการ
๑.๙ พระศรีวิจิราภรณ์	วัดยานนาวา	อนุกรรมการ
๑.๑๐ พระอุดมปริชาญาณ	วัดไตรมิตรวิทยาราม	อนุกรรมการ
๑.๑๑ พระอุดมบัณฑิต	วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม	อนุกรรมการ
๑.๑๒ พระสุธีรัตนบัณฑิต	วัดสุทธิวาราม	อนุกรรมการ
๑.๑๓ พระศรีรัตนโมลี	วัดราชสิทธาราม	อนุกรรมการ
๑.๑๔ พระครูสุตถาวนาภิธาน	วัดโสธรวรารามวรวิหาร	อนุกรรมการ
๑.๑๕ พระครูศรีปริยัตยาภิมณฑ์	วัดปทุมคงคา	อนุกรรมการ
๑.๑๖ ผู้แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย		อนุกรรมการ
๑.๑๗ ผู้แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์		อนุกรรมการ
๑.๑๘ ผู้แทนผู้บัญชาการกองทัพบก		อนุกรรมการ
๑.๑๙ นายแพทย์ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์		อนุกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักงานสนับสนุนสุขภาพองค์กร (สสส.)		อนุกรรมการ
๑.๒๐ พระครูปลัดสุวัฒนวชิรคุณ	วัดยานนาวา	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๒๑ พระครูปลัดโพธิ์ธรรมาภรณ์	วัดไร่ขิง/นครปฐม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. เลขานุการประธานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม

๒.๑ พระมงคลวิจิตร	วัดยานนาวา	เป็นเลขานุการ
๒.๒ พระครูศรีวิจิตรวงศ์	วัดยานนาวา	เป็นผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๓ พระครูปลัดสุวัฒนวิจิตรคุณ	วัดยานนาวา	เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๓. สำนักงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม

๓.๑ พระมหาเอก เมธิญาโณ	วัดยานนาวา	เป็นหัวหน้าสำนักงาน
๓.๒ พระมหาเป็นเกียรติ กิตติวิสุโท	วัดยานนาวา	เป็นผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงาน
๓.๓ พระมหาศิริชัย สิรินทญาโณ	วัดยานนาวา	เป็นผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงาน
๓.๔ พระมหาชาครินทร์ กิตติเมธี	วัดยานนาวา	เป็นเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน
๓.๕ พระมหาอดิศักดิ์ อภิปัญญา	วัดบรมสถล	เป็นเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน
๓.๖ พระมหาอดุลย์ เขมปัญญา	วัดยานนาวา	เป็นเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน
๓.๗ นายณัฐ ทะสังขา	ไวยาวัจจรวัดยานนาวา	เป็นเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงาน

โดยคณะอนุกรรมการมีหน้าที่ดังนี้

- ๑) ช่วยคณะกรรมการ สนับสนุน ส่งเสริมงานสาธารณสงเคราะห์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยดีงาม
- ๒) ประสานงานการขับเคลื่อนงานสาธารณสงเคราะห์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสำเร็จตามวัตถุประสงค์
- ๓) งานอื่นๆ ที่คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๐

(พระพรหมวชิรญาณ)

ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๐

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๕๕๕/๒๕๖๐

เรื่อง รายงานการลงพื้นที่ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ภาคอีสาน

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า พระพรหมวชิรญาณ กรรมการมหาเถรสมาคม และประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม ได้มีมติที่ สธ. ๐๐๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐ แจ้งว่า จากอิทธิพลของพายุนีนา (sonca) ทำให้เกิดฝนตกหนัก น้ำท่วมหนักและเกิดอุทกภัย ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ในพื้นที่ภาคอีสานของประเทศไทย เช่น จังหวัดสกลนคร นครพนม ยโสธร กาฬสินธุ์ อ่างนาจเจริญ อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์ เป็นต้น สร้างความเสียหายและความเดือดร้อนแก่พระภิกษุสามเณรและประชาชน

ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม ร่วมกับคณะสงฆ์ในพื้นที่ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และหน่วยงานราชการ ตลอดจนภาคเอกชน ได้ระดมความช่วยเหลือพระภิกษุสามเณร และประชาชนในพื้นที่ประสบภัย รายละเอียดปรากฏตามรายงานที่ถวายในที่ประชุม หลังจากสถานการณ์อุทกภัยกลับสู่ภาวะปกติแล้ว คณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม จะลงพื้นที่เพื่อร่วมกับภาครัฐในการสำรวจความเสียหายของศาสนสถาน รวมถึงที่พักอาศัยของประชาชน เพื่อให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูต่อไป พร้อมกับมีบัญชาให้นำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดทราบ

ที่ประชุมรับทราบ และขออนุมัติ

พันตำรวจโท

(พงศ์พร พราหมณ์แสนท์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติมหาเถรสมาคม
ครั้งที่ ๒๘/๒๕๖๐

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๒๘๕/๒๕๖๐

เรื่อง **การจัดทำธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐**

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า พระพรหมวชิรญาณ กรรมการมหาเถรสมาคม ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม ได้มีลิขิต ที่ สธ. ๐๓๐/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แจ้งว่า ตามมติมหาเถรสมาคมที่ ๑๙๑/๒๕๖๐ เรื่อง การดำเนินงานพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพ ที่กำหนดให้ดำเนินการวัดส่งเสริมสุขภาพและธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบและแนวทางการส่งเสริมสุขภาพพระสงฆ์ทั่วประเทศ ตามหลักการของธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ โดยได้เสนอการดำเนินงานพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพต่อมหาเถรสมาคม ดังนี้

๑. ให้ดำเนินการวัดส่งเสริมสุขภาพและพระธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ เข้าสู่แผนงานสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม
  ๒. ให้มีการตั้งคณะทำงานพระสงฆ์กับการพัฒนาสุขภาพที่ครอบคลุมการทำงานพัฒนาและขับเคลื่อนวัดส่งเสริมสุขภาพและธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เจ้าคณะภาค และหน่วยงานองค์กร ภาคีเครือข่ายผู้เกี่ยวข้องสนับสนุนการดำเนินงาน มหาเถรสมาคมมอบผู้แทนจำนวน ๒ รูป คือ พระพรหมวชิรญาณ กรรมการมหาเถรสมาคม วัดยานนาวา และพระพรหมบัณฑิต กรรมการมหาเถรสมาคม วัดประยุรวงศาวาส เป็นที่ปรึกษาโครงการ
  ๓. ให้วัดเป็นศูนย์กลางด้านสุขภาพของพระสงฆ์ ชุมชน และสังคม
- บัดนี้ คณะกรรมการจัดทำธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้จัดทำธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐ เสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้นำเสนอคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ ณ วัดยานนาวา กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้เป็นแผนงานด้านสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม เพื่อประกาศใช้ธรรมนูญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐ ในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ รายละเอียดตามเอกสารที่ถวายไว้นอกเล่มแล้ว พร้อมกับมีบัญชาให้นำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดทราบ

ที่ประชุมรับทราบ

พันตำรวจโท

(พงศ์พร พรหมณีแสงนทร์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
เลขาธิการมหาเถรสมาคม

.....รอง
.....พิมพ์
.....ท่าน

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๒๙/๒๕๖๐

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่

๗๐๙/๒๕๖๐

เรื่อง ช่วยเหลือพระสงฆ์และประชาชนที่ประสบภัย

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๙/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ประธานที่ประชุม ทรงปรารภว่า ขณะนี้ทางภาคใต้ของประเทศไทย ฝนตกหนักเป็นเหตุให้เกิดน้ำท่วมวัด บ้านเรือน พระสงฆ์และประชาชนได้รับความเดือดร้อน คณะสงฆ์ควรให้ความช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ได้ พร้อมกับมีพระบัญชาให้นำเสนอมหาเถรสมาคม เพื่อโปรดพิจารณา

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติมอบ พระพรหมวชิรญาณ ประธานกรรมการ ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม ดำเนินการวางแผนการใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือพระสงฆ์ และประชาชนที่ประสบภัยแล้วนำเสนอมหาเถรสมาคมอีกครั้ง

พันตำรวจโท

W.

(พงศ์พร พรหมณ์เสนห์)

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

ร่าง
พิมพ์
ทาน

รางวัล เพชรงาม การสาธารณสุข สงเคราะห์

ประกาศรายนาม พระสงฆ์ และองค์กร ที่ผ่านการพิจารณา
สมควรเข้ารับประทานรางวัล “เพชรงามการสาธารณสุขสงเคราะห์”

ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๖๑

ฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

๑) พระพรหมมงคล	วัดพระธาตุศรีจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
๒) พระสุธรรมมาธิบัติ	วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ
๓) พระธรรมโมลี	วัดศาลาลอย จังหวัดสุรินทร์
๔) พระเทพศีลวิสุทธิ	วัดประชุมชลธารา จังหวัดนราธิวาส
๕) พระเทพโกศล	วัดศรีโสดา จังหวัดเชียงใหม่
๖) พระเทพประสิทธิ์มณฑต์	วัดศรีสุदारาม กรุงเทพฯ
๗) พระเทพศาสนากิบาล	วัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม
๘) พระภาวนาวิสุทธิญาณเถร	วัดดอยธรรมเจดีย์ จังหวัดสกลนคร
๙) พระพุทธิญาณมุนี	วัดพระธาตุผาเงา จังหวัดเชียงราย
๑๐) พระสิริพัฒน์นอดม	วัดเอ็ก จังหวัดสงขลา
๑๑) พระครูอุภัยโกศล	วัดกรับพวงเหนือ จังหวัดพิษณุโลก
๑๒) พระครูพิทักษ์นันทคุณ	วัดอรัญญาวาส จังหวัดน่าน
๑๓) พระครูวิมลปัญญาคุณ	วัดป่าศรีแสงธรรม จังหวัดอุบลราชธานี
๑๔) พระครูโพธิวิริคุณ	วัดโพธิการาม จังหวัดร้อยเอ็ด
๑๕) พระครูอดุลคุณาธาร	วัดนิคมประทีป จังหวัดตรัง
๑๖) พระครูอมรชัยคุณ	วัดสุขัยคุณาราม จังหวัดนครราชสีมา
๑๗) พระครูสุวรรณโพธิ์ธรรม	วัดโพธิ์ทอง จังหวัดจันทบุรี
๑๘) พระสุบิณ ปณีโต	วัดไผ่ล้อม จังหวัดตราด
๑๙) กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	
๒๐) บริษัท เนเจอร์กิฟ จำกัด	

(พระพรหมวชิรญาณ)

กรรมการมหาเถรสมาคม

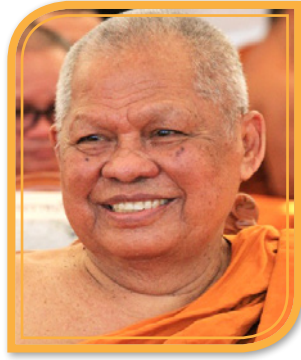
ประธานคณะกรรมการฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

พระพรหมมงคล (ทอง สิริมงคล) วัดพระธาตุศรีจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

พระพรหมมงคล (ทอง สิริมงคล) เกิดเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๖ บ้านนาแก่ง ตำบลบ้านแอ่น อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ท่านอุปสมบทเมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๘๗ ณ บ้านแอ่น โดยมีพระครูคัมภีร์ธรรม (ครูบาอินตา พรหมปญฺโญ) เจ้าอาวาสวัดชัยพระเกียรติ เป็นพระอุปัชฌาย์ ตำแหน่งด้านการปกครองเคยดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าคณะอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ และปัจจุบันดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๗ และเป็นประธานขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีลห้า ประจำหนเหนือ

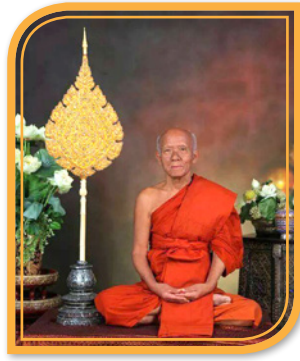
ผลงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระพรหมมงคล มีหลายประการ โดยการพัฒนาศาสนา บุคคลและงานสาธารณสุขสงเคราะห์เพื่อองค์กรพระพุทธศาสนา พระพรหมมงคล เป็นผู้จัดให้มีการส่งเสริมการศึกษา โดยจัดตั้งกองทุนส่งเสริมนักเรียนบาลี เพื่อเป็นสวัสดิการด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องอุปโภคบริโภค รวมทั้งจัดทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนผู้สอบได้แผนกธรรมบาลี และอภิธรรม และจัดหางบประมาณดำเนินการตามโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนให้สำนักศาสนศึกษา และการจัดหาทุนทรัพย์ในการก่อสร้างกุฏิวิปัสสนากรรมฐาน ห้องสอบอารมณมหาศาลา “หทัยนเรศวร” และศาลาอเนกประสงค์ “ประชาสามัคคี” และศาลาปฏิบัติธรรม “บุญญาภิภัทร” นอกจากนี้ท่านได้ร่วมกับคณะสงฆ์เป็นประธานกรรมการจัดหาทุนทรัพย์ในการสร้างตึกเรียนเฉลิมพระเกียรติโรงเรียนศรีจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และเป็นประธานก่อสร้างอาคารเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา (ตึกสงฆ์อาพาธ) โรงพยาบาลจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พร้อมจัดซื้ออุปกรณ์การแพทย์เพื่อการรักษาพยาบาล ท่านมีความโดดเด่นอย่างมากในงานสาธารณสุขสงเคราะห์ทั้งการหาจัดหาทุนทรัพย์บูรณะต่อเติมศาลาธรรม ระบบประปาของวัด รวมไปถึงอาคารสำนักงานวิปัสสนากรรมฐาน ร้านค้าชุมชน ห้องสุขา รั้วศิลาแลงอีกด้วย

พระสุธรรมาธิปติ (แบน กิตติสารโธ) วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร

พระสุธรรมาธิปติ (แบน กิตติสารโธ) เกิดเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๑ บ้านเกาะจาก ต.เกาะทวด อ.ปากพนัง จ.นครศรีธรรมราช ท่านอุปสมบท ณ วัดเกาะจาก เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๑ โดยมี พระรัตนธัชมุนี (แบน คณฺฐฐาภรณ์) เป็นพระอุปัชฌาย์ ตำแหน่งด้านการปกครอง เคยดำรงตำแหน่งรองเจ้าคณะภาค ๑๖-๑๗-๑๘ (๓) และปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร และที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๖-๑๗-๑๘ (๓) ร่วมด้วย

ผลงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสุธรรมาธิปติมีมากมายหลายประการ โดยการพัฒนาศาสนบุคคลและงานสาธารณสุขสงเคราะห์เพื่อองค์พระพุทธรูปศาสนา พระสุธรรมาธิปติ ได้เป็นผู้ริเริ่มก่อสร้างวัดสิรินธรเทพรัตนารามในพระราชูปถัมภ์ รวมทั้งการพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์ สำหรับงานสาธารณสุขสงเคราะห์เพื่อสังคม ท่านได้ริเริ่มและสนองงานเพื่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กสำหรับการให้ความช่วยเหลือและให้การอุปถัมภ์ การศึกษาให้กับชุมชนที่มีความต้องการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเยาวชนในพื้นที่ นอกจากนี้ศูนย์เด็กเล็กท่านได้สนับสนุนการก่อสร้างยังมีส่วนสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัวผู้มีรายได้น้อย ปัจจุบันท่านได้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กทั้งในจังหวัดนครปฐม สมุทรปราการและพระนครศรีอยุธยา สำหรับการพัฒนาและสงเคราะห์พื้นที่ชนบทผลงานของท่านมีความโดดเด่นอย่างมาก ในการนำงานจิตอาสาตามแนวพระพุทธศาสนา คือการระดมความช่วยเหลือเพื่อการก่อสร้างและปรับปรุงการเชื่อมต่อถนนนครศรีธรรมราช-ปากพนัง ตลอดจนการนำประชาชนในพื้นที่ร่วมขุดลอกคลองบางไทร เพื่อนำดินถวายเป็นกุศลสร้างวัดเกาะจาก และวัดโศภณคณาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จะเห็นได้ว่าผลงานของท่านด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ถือเป็นแรงบันดาลใจให้กับศาสนทายาทในรุ่นต่อมา ให้คำนึงถึงงานจิตอาสาและเห็นคุณค่าของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา

พระธรรมโมลี (ทองอยู่ ญาณวิสุทฺโธ) วัดศาลาลอย จังหวัดสุรินทร์

พระธรรมโมลี (ทองอยู่ ญาณวิสุทฺโธ) เกิดเมื่อวันอังคารที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ พุทธศักราช หมู่ ๕ บ้านตะติงไถง ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ท่านอุปสมบทเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ ณ พัทธสีมา วัดกลางสุรินทร์ โดยมีพระประภากรคณาจารย์ (เตื้อ ปากาโร) เป็นพระอุปัชฌาย์ ตำแหน่งด้านการปกครองเคยดำรงตำแหน่งเจ้าคณะจังหวัดสุรินทร์ และปัจจุบันดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๑

ผลงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระธรรมโมลี มีหลายประการ โดยจัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด และจัดตั้งทุนศึกษาสงเคราะห์นักเรียนยากจนเรียนดีประพฤติดี ตลอดจนจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนมอบให้โรงเรียนแถบชายแดนกัมพูชา และมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลสุรินทร์ และยังจัดกิจกรรมในการส่งเสริมสุขภาพโครงการตรวจสุขภาพเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดศาลาลอยร่วมกับวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุรินทร์ นอกจากนี้ดำเนินการก่อสร้างศาลาการเปรียญวัดศาลาลอย และก่อสร้างศาลา “โสมภาค” และศาลา “นิตยา” รวมถึงโรงครัว และท่านได้สงเคราะห์ชาวบ้านด้านความรู้ข่าวสาร ความรู้ทั่วไปในการจัดโครงการประหยัดช่วยชาติ และการอบรมอาชีพเสริม เช่น การทำยาสระผม การทำสบู่ และดอกไม้จันทน์ โดยดำเนินการสร้างโรงอบยาสมุนไพร และนวดเพื่อสุขภาพโดยการควบคุมดูแลของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลกราบเชิงและจัดโครงการตรวจสุขภาพผู้สูงอายุโดยเชิญนายแพทย์และพยาบาลจากโรงพยาบาลสุรินทร์ มาบริการแก่ผู้สูงอายุ รวมถึงการก่อสร้างศาลาบำเพ็ญกุศลศพวัดศรีรัตนาราม จังหวัดสุรินทร์

พระเทพศีลวิสุทธิ (อ่อน ทนตจิตฺโต) วัดประชุมชลธารา จังหวัดนราธิวาส

พระเทพศีลวิสุทธิ (อ่อน ทนตจิตฺโต) เกิดเมื่อวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๑ ที่บ้านต้นไทร หมู่ ๒ ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส อุปสมบท ณ วัดประชุมชลธารา โดยมี พระครูสุวรรณคุณากรเป็นพระอุปัชฌา เคยดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดโบราณสถิตย์ และรักษาการ เจ้าคณะอำเภอสุไหงปาดี ก่อนเป็นเจ้าอาวาสวัดประชุมธารา และดำรงตำแหน่งเจ้าคณะจังหวัด นราธิวาส ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๗ ถึง ปัจจุบัน

ผลงานด้านการสาธารณสงเคราะห์ของพระเทพศีลวิสุทธิ ท่านเป็นพระสงฆ์ที่มีความเป็นผู้นำ ชุมชนภายใต้สังคมแห่งความหลากหลายทางภาษา ศาสนาและวัฒนธรรมอย่างแท้จริงรูปหนึ่งสังคม ไทย ตลอดช่วงเวลาของการทำหน้าที่เจ้าคณะปกครอง ท่านสนับสนุนให้เกิดหมู่บ้านเฉลิมพระเกียรติฯ ในจังหวัดนราธิวาสเพื่อเป็นต้นแบบของหมู่บ้านรักสันติสุข ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในพื้นที่ ชายแดนภายใต้เป็นรูปธรรม จะเห็นได้จากการที่ท่านมีอุดมการณ์ที่ชัดเจนในการพัฒนากิจกรรม และศาสนบุคคลเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข สำหรับงานด้านสาธารณสงเคราะห์ ท่านได้ สนับสนุนและสงเคราะห์ให้พัฒนาที่ดินของวัดเป็นธนาคารข้าวสำหรับประชาชน เพื่อลดค่าใช้จ่ายและ สนับสนุนการทำเกษตรกรรมภายในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งหน่วยบริการเพื่อการสงเคราะห์ ประชาชน โดยมีกิจกรรมรับอุปการะเด็ก คนชรา นักเรียนที่มีผลการเรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ รวมทั้งท่านยังจัดกิจกรรมบริจาคเครื่องอุปโภคและบริโภคแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ปัจจุบัน การที่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับผลกระทบเรื่องการประกอบอาชีพ ท่านได้จัดสรร ที่ดินธรณีสงฆ์ให้ประชาชนได้เข้ามาประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมอย่างสุจริต เพื่อส่งเสริมให้เกิด ความกินดีอยู่ดีในพื้นที่ สอดคล้องกับหลักการของหน่วยงานภาครัฐที่ต้องการสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้น อย่างเป็นรูปธรรม ถือได้ว่าพระเทพศีลวิสุทธิคือต้นแบบของการส่งเสริมกิจกรรมสาธารณสงเคราะห์ เพื่อการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ซึ่งปรากฏผลงานอย่างเด่นชัด ทั้งแก่องค์กรทางพระพุทธศาสนา การ ส่งเสริมนโยบายหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในพื้นที่

พระเทพโกศล

วัดศรีโสดา จังหวัดเชียงใหม่

พระเทพโกศล นามเดิม สังกวาลย์ ฉายา พุรหมวณฺโณ นามสกุล ของฉั่น เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๘ ที่อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ บรรพชาเป็นสามเณร เมื่อวันที่ ๒๙ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๓ ณ วัดอุดมชัยราษฎร์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมี เจ้าอธิการคุณา คุณวโร วัดสันคยะอม พระอุปัชฌาย์ อุปสมบท เมื่อวันที่ ๑๘ เดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๔๙๘ ณ วัดสำเภา จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีพระเทพสิทธิศาสตร์ วัดพระธาตุคุดอยสุเทพราชวรวิหาร เป็นพระอุปัชฌาย์ มีวิทยฐานะ เป็นนักธรรมชั้นเอก,เปรียญธรรม ๖ ประโยค ปริญญาโท สาขาวิชาประวัติศาสตร์และโบราณคดี มหาวิทยาลัยมคธ ประเทศอินเดีย ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็น เจ้าอาวาสวัดศรีโสดา ผู้อำนวยการสำนักงานพระธรรมจาริกส่วนภูมิภาค วัดศรีโสดา ผู้รับอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิวัดศรีโสดา และประธานกรรมการบริหารมูลนิธิการศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนาภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตเชียงใหม่

ผลงานด้านการสาธารณสงเคราะห์ของพระเทพโกศล มีหลายประการ โดยเป็นพระธรรมจาริก รุ่นแรกเดินทางไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชาวเขาในถิ่นทุรกันดารของภาคเหนือและภาคกลางบางจังหวัด เป็นหัวหน้า “ศูนย์อบรมพระพุทธศาสนาพระภิกษุสามเณรชาวเขา” มีภารกิจ ควบคุม ดูแลเอาใจใส่ฝึกอบรมพระภิกษุสามเณรชาวเขา ที่อยู่ประจำวัดศรีโสดา ปีละ ๓๐๐ - ๕๐๐ รูป ให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ เป็นทายาทที่ดี ของพระพุทธศาสนา เป็นผู้อำนวยการสำนักงานบริหารงานโครงการพระธรรมจาริก ส่วนภูมิภาค วัดศรีโสดา จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้จัดการโรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ พระปริยัติธรรมแผนก สามัญศึกษา มุ่งสั่งสอน อบรมเยาวชนให้อยู่ในศีลธรรม มีความรู้สึกเป็นคนไทยเพียงหนึ่งเดียว เสริมสร้างฝักฝน พระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ ทักษะประพฤติดีและเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโครงการพระธรรมจาริก พระภิกษุสามเณรใฝ่เรียน ใฝ่รู้ มีสมณสัญญา สุขภาพร่างกายจิตใจดี รู้จักบำรุงรักษาศาสนสมบัติ อนุรักษ์วัฒนธรรมชาติพันธ์ พระภิกษุสามเณรเป็นพระนักเผยแผ่ที่มีอุดมการณ์ แดกฉานใน อรรถ พญฺูชณะ สามารถนำศีลธรรมจาริกไปเผยแผ่แก่ชาวเขาได้

พระเทพประสิทธิ์มณฑ (โกศล มหาวีโร) วัดศรีสุदारาม กรุงเทพมหานคร

พระเทพประสิทธิ์มณฑ (โกศล มหาวีโร) เกิดเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ตำบลท่าวาสูกรี อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ท่านอุปสมบท เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๓ ที่วัดอินทาราม ตำบลบ้านพร้าว อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โดยมีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สกลมหาสังฆปริณายก (ปุ่น) เป็นพระอุปัชฌาย์ ตำแหน่งด้านการปกครองเคยดำรงตำแหน่งเจ้าคณะแขวงบ้านช่างหล่อ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาเจ้าคณะกรุงเทพมหานคร และเจ้าอาวาสวัดศรีสุदारาม

ผลงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระเทพประสิทธิ์มณฑ มีหลายประการ โดยท่านเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงดำเนินการซ่อมแซมหอประชุมพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมที่ทรุดโทรมอย่างหนัก ไม่สามารถดำเนินงานและใช้อาคารหอประชุมพุทธมณฑลประกอบกิจกรรมใดๆ ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๒ และท่านได้ให้การอนุเคราะห์ต่อสำนักการแพทย์เป็นอย่างมาก ตั้งแต่การสร้างโรงพยาบาลราชพิพัฒน์ เปิดให้บริการเมื่อวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒ และโรงพยาบาล ๘๔ พรรษามหาราช คลองสามวา ซึ่งเปิดบริการเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ และเมื่อปี ๒๕๕๗ ท่านได้เป็นประธานโครงการก่อสร้างศูนย์ส่งเสริมและคุณภาพชีวิตคนพิการทางสติปัญญาแบบครบวงจร โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะเสด็จฯ เปิดศูนย์ส่งเสริมและคุณภาพชีวิตคนพิการทางสติปัญญาแบบครบวงจร นอกจากนี้ท่านดำเนินการสร้างศูนย์แพทย์ศาสตร์และการเรียนรู้เพื่อผู้สูงอายุ บนพื้นที่ที่ดิน ๕ ไร่ บริเวณถนนเลียบบคลองปทุม แขวงทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับบริจาคมาจาก นางสาวพะเยาว์ จิตกระโชติ โดยการจัดสร้างขึ้นท่านเล็งเห็นถึงความสำคัญของผู้สูงอายุชาวไทยที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งสังคมไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งศูนย์แพทย์นั้นนอกจากจะให้บริการสำหรับผู้สูงอายุแล้ว ยังเป็นศูนย์เรียนรู้ให้กับประชาชนได้ศึกษาเรียนรู้ในการดูแลผู้สูงอายุอย่างถูกวิธีด้วย

พระเทพศาสนากิบาล (แยม กิตฺตินุโร)

วัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม

พระเทพศาสนากิบาล (แยม กิตฺตินุโร) เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๘ บ้านคลองราง ไทร หมู่ที่ ๘ ตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ท่านอุปสมบท เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ณ วัดไร่ขิง โดยมีพระปฐมนคราภิรักษ์ (ชุนห์ กิตฺติวณฺโณ) ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัด นครปฐม วัดวังตะกุ่ม อำเภอมืองนครปฐม เป็นพระอุปัชฌาย์ ตำแหน่งด้านการปกครองเคยดำรง ตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอพุทธมณฑล และปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองเจ้าคณะจังหวัดนครปฐม, เจ้าอาวาสวัดไร่ขิง, กรรมการขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ส่วนกลาง

ผลงานด้านการสาธารณสงเคราะห์ของพระเทพศาสนากิบาล มีหลายประการ โดยท่านได้ให้การ สงเคราะห์ชุมชนและสังคมทั้งดำเนินกิจการช่วยเหลือเกื้อกูล ช่วยเหลือกิจการสาธารณะประโยชน์ จัดทำให้เป็นสาธารณสถานและการช่วยเหลือบุคคลทั่วไป โดยจัดหาทุนและควบคุมการก่อสร้าง ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” และจัดหาทุนและควบคุมการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำท่า จินระหว่างวัดไร่ขิง “สะพานมงคลรัฐ ประชาอนุกุล” รวมทั้งปรับปรุงถนนลาดยาง และย้งบูรณะศาลา อเนกประสงค์ และจัดหาทุนและควบคุมการก่อสร้างอาคารปฏิบัติธรรมเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา มหาราชินี นอกจากนี้ท่านได้อนุญาตให้โรงพยาบาลสามพราน สำนักงานสรรพกร ชมรมผู้สูงอายุ ใช้ ที่ดินวัดโดยมิได้เรียกค่าตอบแทนใด ๆ อีกด้วย อีกทั้งท่านได้ช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนทั่วไปโดยจัดทำ ตลาดวัดไร่ขิงบนพื้นที่ลานวัดไร่ขิง เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป และเมื่อ จังหวัดนครปฐมประสบภัยทางธรรมชาติส่งผลให้น้ำท่วมบริเวณพื้นที่ตำบลไร่ขิง ทำให้ชาวชุมชนไร่ขิง และพื้นที่ใกล้เคียงเดือดร้อน ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ผู้ประสบภัยมาอาศัยพักบนอาคารปฏิบัติธรรม เฉลิมพระเกียรติของวัดไร่ขิง และจัดตั้งเป็นศูนย์พักพิงชั่วคราวของชุมชนไร่ขิง และท่านพัฒนาชุมชน ให้เกิดความสะดวกรสบายในการเดินทางนำรถเมล์สาย ๘๔ เข้ามาในวัดไร่ขิง และเส้นทางคมนาคมที่ สะดวกขึ้นโดยการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำ และปรับปรุงโรงพยาบาลให้เพียงพอต่อการรักษาส่งผลให้ สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

พระภาวนาวิสุทธิญาณเถร (แบน ธนากโร)

วัดดอยธรรมเจดีย์ จังหวัดสกลนคร

พระภาวนาวิสุทธิญาณเถร (แบน ธนากโร) เกิดเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๑ ณ บ้านหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ท่านได้อุปสมบท เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ณ วัดเกาะตะเคียน ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยมีพระอมรโมลี เป็นพระอุปัชฌาย์

ผลงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระภาวนาวิสุทธิญาณเถร มีหลายประการ ท่านได้เมตตาสงเคราะห์คนหมู่มา ทั้งพระและฆราวาส ท่านได้เมตตาสร้างตึกร่มฟ้า ให้แก่โรงพยาบาลจังหวัดสกลนคร พร้อมทั้งถวายพระราชกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และสร้างตึกร่มฉัตร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ท่านได้สร้าง โรงพยาบาลพระอาจารย์แบน ธนากโร ที่อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวาระที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๕ รอบ ๖๐ พรรษา และนอกจากท่านจะเมตตาสงเคราะห์แก่ประชาชนทั่วไปแล้ว ท่านยังได้เมตตาสร้างวัดเพื่อเป็นสำนักปฏิบัติธรรมกรรมฐานเจริญรอยตามพระบูรพาจารย์ มีหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต และหลวงปู่กงมา จิรปุณฺโญ เป็นอาทิ ให้พระภิกษุสามเณรได้มีที่อยู่ศึกษาข้อวัตร ปฏิบัติธรรม เพื่อรักษาป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร รักษาสัตว์ป่า และรักษาธรรมชาติเอาไว้ ซึ่งนับวันจะถูกผู้คนทำลายมากขึ้นเรื่อยๆ มีอยู่หลายแห่งด้วยกัน ตัวอย่างเช่น วัดป่าภูผาผึ้ง ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร วัดป่าวังเพิ่ม-พระภาวนา ตำบลพญาเย็น อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี เป็นต้น

พระพุทธิญาณมุนี (ประเสริฐ ปญญาวิชโร) วัดพระธาตุผางา จังหวัดเชียงราย

พระพุทธิญาณมุนี (ประเสริฐ ปญญาวิชโร) เกิดที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ท่านได้เข้ารับการอุปสมบทเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕

ผลงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระพุทธิญาณมุนี ด้านสิ่งแวดล้อมของพระพุทธิญาณมุนี ส่งผลให้เกิดกลุ่มอนุรักษ์ป่าดอยจันอย่างเป็นระบบ มีกฎ กติกาในการดูแลผืนป่า ชุมชนมีจิตสำนึกในเรื่องการดูแลทรัพยากรธรรมชาติที่ดีขึ้น พื้นที่ป่าขยายเพิ่มเติมมากขึ้น เกิดเครือข่ายความร่วมมือในเรื่องงานอนุรักษ์ป่า และการประสานการทำงานเป็นเครือข่ายหมอมืองล้านนา อีกทั้งท่านเป็นผู้ที่ตระหนักอยู่เสมอว่า “ถึงแม้จะเป็นภิกษุสงฆ์ก็สามารถทำคุณประโยชน์ได้” เมื่อครั้งหนึ่งที่ท่านเคยเดินธุดงค์ในเขตผืนป่าดอยจัน อำเภอเชียงแสน แล้วพบว่าสภาพแวดล้อมและธรรมชาติเริ่มเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ จากการขยายตัวของชุมชนและการตัดต้นไม้เพื่อเป็นพื้นที่ในโรงงานป๋มยาสูบในพื้นที่แล้ว ท่านจึงมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติศาสนกิจที่เป็นคุณประโยชน์ต่อชุมชน ต่อมาจึงได้แสวงหานำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นฐานคิดในการฟื้นฟูป่าดอยจัน โดยได้เริ่มดำเนินการขับเคลื่อนในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ เกิดการจัดทำแนวเขตป่าที่ชัดเจนสร้างกิจกรรมที่ใช้ธรรมะเป็นเครื่องกำหนด เพื่อให้ชุมชนตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และเพื่อให้ธรรมชาติที่ร่วมกันสร้างสรรค์ เป็นสื่อให้คนเข้าถึงธรรมะของพระพุทธองค์ จึงได้กิจกรรม เช่น การสืบชะตาและบวชป่า การปลูกป่าในวันสำคัญต่าง ๆ การสำรวจป่า การจัดทำแผนที่และออกเอกสารสิทธิให้ชัดเจนเพื่อป้องกันการบุกรุก การจัดทำหลักสูตรด้านงานอนุรักษ์เพื่ออบรมเยาวชน การสร้างเครือข่ายหมอมืองล้านนาเพื่อผลิตยาสมุนไพร เป็นต้น

พระสิริพัฒน์นโดม (มนัส คุณธมฺโม)

วัดเอก จังหวัดสงขลา

พระสิริพัฒน์นโดม (มนัส คุณธมฺโม) เจ้าคุณอำเภอกระแสสินธุ์ เจ้าอาวาสวัดเอก ตำบลเชิงแส อำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา

ผลงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสิริพัฒน์นโดม ท่านเป็นพระนักพัฒนาที่เป็นที่ยอมรับและรับรู้โดยทั่วกัน ท่านมีการพัฒนาวัดและชุมชนที่เด่นชัดในหลายด้าน เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านถาวรวัตถุภายในวัดอย่างต่อเนื่อง จนเป็นที่ประจักษ์ชัดแก่คนในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง การก่อตั้งโรงเรียนปริยัติสายสามัญ การจัดสร้างที่พักอาศัยสำหรับคนชราและผู้ยากไร้บนพื้นที่ ๒๐ ไร่ จุคนมาพักได้หลายร้อยคน การฝึกอบรมสร้างอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และงานอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งการทำงานทั้งหมดที่ว่ามานี้สอดคล้องกับหลักวิชาการจัดและการสร้างสวัสดิการให้กับคนในชุมชน จึงทำให้ท่านได้รับพระราชทานปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา (มรภ.สงขลา)

พระครูอุภัยโกศล (เจริญ) วัดกรับพวงเหนือ จังหวัดพิษณุโลก

พระครูอุภัยโกศล (เจริญ) ได้รับการขนานนามจากชาวบ้าน “หลวงพี่ช่างนักพัฒนาแห่งพรหมพิราม” ตำแหน่งด้านการปกครองท่านดำรงตำแหน่งเจ้าคณะตำบลพรหมพิราม และเจ้าอาวาสวัดกรับพวงเหนือ

ผลงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระครูอุภัยโกศล ท่านจัดกิจกรรมเดลิเวอรี่บุญเพื่อสงเคราะห์และอนุเคราะห์ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้มีทุนทรัพย์ในการหล่อเลี้ยงชีวิตให้ดำเนินต่อเนื่อง นอกจากนี้วัดได้รับการพัฒนาเป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่ธรรมและสงเคราะห์เกื้อกูลชุมชนในทุก ๆ ด้าน และท่านใช้กระบวนการอริยสัจ ๔ ในการพัฒนาคน ชุมชน สังคมโดยเฉพาะกลุ่มที่มีความอ่อนแอและยากจน เช่น เด็ก สตรี ผู้พิการ โดยเน้นการทำประโยชน์ ช่วยเหลือและให้โอกาสในการพัฒนาตนเองและยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคลและชุมชน โดยยึดคติที่ว่า “เพราะชีวิตเลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกที่จะเป็นคนดีหรือเลวได้” นอกจากนี้ท่านจัดกิจกรรมการทำเห็ดฟางแบบโรงเรือน กิจกรรมผลิตแผงสัญญาณทีวี กิจกรรมไม้กวาดดอกหญ้าทางมะพร้าว กิจกรรมขนมไทย กิจกรรมเลี้ยงโค กิจกรรมจัดสวน กิจกรรมเยี่ยมคนไข้ กิจกรรมลานวัดลานกีฬา กิจกรรมธนาคารเครื่องมือการแพทย์ตำบลพรหมพิราม กิจกรรมสร้างอาคารผู้ป่วยในโรงพยาบาลพรหมพิราม และส่งเสริมสนับสนุนสิ่งที่เป็นสาธารณสุขประโยชน์ที่ประชาชนส่วนใหญ่ขาดแคลนอีกด้วย

พระครูพิทักษ์นันทคุณ (สงวน จารุณโณ)

วัดอรัญญาวาส จังหวัดน่าน

พระครูพิทักษ์นันทคุณ (สงวน จารุณโณ) เกิดเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๑ ที่อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ท่านได้เข้ารับการอุปสมบทตั้งแต่อายุยังน้อย ซึ่งเมื่ออุปสมบทแล้ว ได้เป็นตัวแทนเข้าร่วมโครงการอบรมพระธรรมทายาทของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ จังหวัดนนทบุรี ร่วมกับวัดสวนโมกขพลาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี หลังจากการอบรมโครงการพระธรรมทายาทแล้ว จึงเริ่มปฏิบัติงานพระธรรมทายาท (พระธรรมชุต) ณ วัดอรัญญาวาส จังหวัดน่าน และเริ่มออกประกาศเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปตามโรงเรียน หมู่บ้าน และชุมชนต่างๆ โดยอาศัยการทำงานเป็นหมู่คณะและประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงาน เป็นระยะเวลาหนึ่ง ต่อมาท่านได้จัดตั้งกลุ่มองค์การพัฒนา โดยรวบรวมบุคคลและหน่วยงานต่างๆ เช่น ส่วนราชการ ชาวบ้าน องค์กรสงฆ์ เข้าเป็นหน่วยการทำงานเดียวกัน โดยใช้ชื่อว่า “กลุ่มฮักเมืองน่าน” เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์วัฒนธรรม ภาษา การละเล่นพื้นบ้าน สนับสนุนให้มีการตั้งกลุ่มชมรมต่างๆ เป็นต้น

ผลงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระครูพิทักษ์นันทคุณ เนื่องจากท่านได้ดำเนินการตั้งแต่การรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำลำธาร ตลอดจนพันธุ์สัตว์น้ำ และประยุกต์พิธีกรรมทางศาสนาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์ เช่น การบวชป่า ถวายผ้าป่าต้นไม้ ทำพิธีสืบชะตาแม่น้ำ ถวายผ้าป่าพันธุ์ปลา การกันเขตลำน้ำเป็นเขตอภัยทาน ห้ามจับสัตว์น้ำทุกชนิด จนสามารถฟื้นฟูแหล่งน้ำที่เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ ให้สัตว์น้ำมาอาศัยชุกชุม ขยายเขตอนุรักษ์จนทั่วทุกอำเภอในเขตจังหวัดน่าน ซึ่งทุกวิธีเป็นเพียงกุศโลบายให้คนเห็นความสำคัญ รักและหวงแหนป่าไม้ แม่น้ำลำธาร และสัตว์น้ำมากขึ้น

พระครูวิมลปัญญาคุณ วัดป่าศรีแสงธรรม จังหวัดอุบลราชธานี

พระครูวิมลปัญญาคุณ เจ้าอาวาสวัดป่าศรีแสงธรรม ก่อตั้งโรงเรียนศรีแสงธรรม ในปี ๒๕๕๓ เปิดสอนทั้ง ม.ต้น-ปลาย ที่บ้านดงดิบ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี โรงเรียนแห่งนี้มีโจทย์มาจาก “ความขาดแคลน” ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของคนทั้งประเทศ โดยท่านได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักธรรม และเทคโนโลยี มาผสมผสาน เพื่อเป็นต้นแบบในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดความสมดุลต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม เพื่อหวังว่าคำตอบจากการสร้างโรงเรียนแห่งนี้จะเป็นมีส่วนในการช่วยชาติ นั่นคือ การผลิตคนดีเข้าสู่สังคม

ผลงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระครูวิมลปัญญาคุณ ท่านให้ความสำคัญเรื่องพลังงานทดแทน ท่านใช้แผ่นโซลาเซลล์เก่า ๆ ทดลองใช้ในรูปแบบที่ชาร์จมีถือ โคมไฟ และได้พัฒนาต่อยอดเข้าประกวดโครงการงานต่าง ๆ ได้รับรางวัล จนสามารถติดตั้งโซลาเซลล์ขนาด ๖ กิโลวัตต์เพื่อใช้ผลิตไฟฟ้าทั้งหมด และประยุกต์ตู้น้ำดื่มพลังงานแสงอาทิตย์ เครื่องสูบน้ำพลังแสงอาทิตย์เข้าแปลงผัก และท่านได้ช่วยเหลือชุมชนโดยนำโซลาเซลล์ประยุกต์ใช้กับการเกษตร เช่น โซลาเซลล์เคลื่อนที่ “รถเข็นผลิตไฟฟ้าชุดนอนนา” ที่สามารถใช้กับเครื่องสูบน้ำและเครื่องใช้ไฟฟ้า รวมถึงการติดตั้งระบบไฟฟ้า ออฟกริด ๓,๐๐๐ วัตต์แก่สำนักสงฆ์พุทธอุทยานเขาคอก จังหวัดบุรีรัมย์ และระบบสูบน้ำลึกพลังแสงอาทิตย์เพื่อใช้ระบบประปาหมู่บ้านที่ติดตั้งให้กับสองหมู่บ้านในอำเภอพิบูลมังสาหาร และอำเภอสว่างวีรวงศ์ซึ่งสามารถบรรเทาความเดือดร้อนให้กับชาวบ้านอีกด้วย นอกจากนี้ท่านยังประดิษฐ์รถยนต์ไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์หรือโซลาร์เซลล์ ที่ได้รับการประสานจากทางโรงครัวห้องสนามหลวง ว่าต้องการรถขนส่งอาหาร เพื่อบริการประชาชนที่เดินทางมาสักการะพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งรถคันนี้ใช้งบประมาณในการประดิษฐ์ ๑๔๗,๐๐๐ บาท และรถไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์คันนี้สามารถทำความเร็วได้ ๔๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง บรรทุกน้ำหนักได้ ๕๐๐ กิโลกรัม ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้าขนาด ๘๐๐ วัตต์ ใช้แผงโซลาร์เซลล์ จำนวน ๔ แผง และสามารถชาร์ตแบตเตอรี่ด้วยระบบไฟฟ้าปกติ

พระครูโพธิวิโรคุณ (สมศรี คุณวีโร) วัดโพธิการาม จังหวัดร้อยเอ็ด

พระครูโพธิวิโรคุณ (สมศรี คุณวีโร) เจ้าอาวาสวัดโพธิการาม ท่านได้อุปสมบทเมื่อปี ๒๕๓๒ ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอปทุมรัตต์ เมื่อวัยเด็กท่านได้ติดตามครอบครัวและพระปู่เข้าวัดเป็นประจำ จนซึมซับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและเห็นว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน ทั้งด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมได้ ท่านจึงได้ศึกษาเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียนจนสำเร็จในระดับชั้นปริญญาตรีพุทธศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แล้วกลับไปภูมิลำเนาเดิมที่จังหวัดร้อยเอ็ด ด้วยความพร้อมทั้งความรู้ ความมั่นใจ และความตั้งใจที่จะพัฒนาชุมชนตั้งแต่วัยเด็ก

ผลงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระครูโพธิวิโรคุณ ท่านได้เป็นผู้นำพัฒนาให้วัดโพธิการามเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน สังคมแห่งการเรียนรู้ต้นแบบ ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเฉลิมพระเกียรติวัดโพธิการาม ศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชนเฉลิมพระเกียรติวัดโพธิการาม จัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดวัดโพธิการาม ศูนย์เรียนรู้มหาวิทยาลัยชีวิตร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ร้านจำหน่ายสินค้าชุมชน “เซาเซิน” และจัดตั้งกลุ่มการพัฒนาอาชีพต่างๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งท่านถือเป็นผู้นำการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับชุมชน โดยได้ริเริ่มโครงการใหม่ๆ อยู่เสมอ

พระครูอดุลย์คุณาธาร (หลวง)

วัดนิคมประทีป จังหวัดตรัง

พระครูอดุลย์คุณาธาร ฉายา ขนฺติโก เกิดเมื่อ วันจันทร์ ที่ ๓๑ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ ปัจจุบัน อายุ ๙๐ ปี พรรษา ๗๐ วิฑยฐานะ นักธรรมเอก, เปรียญธรรม ๔ ประโยค วัดนิคมประทีป จังหวัดตรัง ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดนิคมประทีป, ที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอปะเหลียน บรรพชา เมื่อวันที่ ๒๔ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ วัดโพธาราม จังหวัดตรัง โดยมี พระครูสิทธิธารามภรณ์ีย์ พระอุปัชฌาย์ และอุปสมบท เมื่อ วันที่ ๒ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ โดยมีพระครูอดุลย์ธรรมาทร วัดควน เป็นพระอุปัชฌาย์

ผลงานด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ ของพระครูอดุลย์คุณาธาร ท่านเคยดำรงตำแหน่ง เป็นเจ้าคณะ ตำบลโคกหล่อ เป็นเจ้าอาวาสวัดนิคมประทีป เป็นพระอุปัชฌาย์ประเภทสามัญ เป็นเจ้าคณะอำเภอ ปะเหลียน อำเภอปะเหลียน และเป็นที่ปรึกษาเจ้าคณะอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มาตามลำดับ ท่านเป็นผู้จัดการโรงเรียน และเจ้าของโรงเรียนธรรมประทีป (แผนกสามัญศึกษา) เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างศาลาการเปรียญลักษณะทรงไทยประยุกต์ งบประมาณเป็นเงิน ๑๓,๖๑๒,๐๑๓ บาท ที่ดินขยายวัดเนื้อที่ห้าไร่ จำนวนเงิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อพัฒนาพื้นที่วัดรับรองพุทธศาสนิกชน เป็นผู้นำในการการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน เป็นที่รวมจิตใจของประชาชนในละแวกใกล้เคียงและ รอบนอก โดยมีสถิติประชาชนมาบำเพ็ญบุญเป็นจำนวนมากตลอดปี โดยเฉพาะวันสำคัญทางศาสนา ด้านเสนาสนะก็พยายามปรับปรุงจนมีความสัปปายะทั้งวัด และเพียงพอในการพักอาศัยของพระภิกษุ สามเณร พื้นที่บริเวณวัด รักษาความสะอาดเรียบร้อย มีการปลูกต้นไม้ ไม้ยืนต้น ปรับพื้นที่บริเวณ ลานวัดโดยตกแต่งถมดินให้มีระดับสูงขึ้นเพื่อป้องกันน้ำท่วม และจัดสภาพแวดล้อมภายในวัดให้เกิด ความร่มรื่นสะอาดเรียบร้อยสวยงามเหมาะกับการบำเพ็ญกุศล และเป็นแรงดึงดูดให้พุทธบริษัทเข้าวัด มากยิ่งขึ้น มีการอนุรักษ์เขตโบราณสถานซึ่งมีความสำคัญเป็นแหล่งศิลปกรรมท้องถิ่นโดยเฉพาะอุโบสถ ศิลปะแบบไทยพื้นถิ่นปักษ์ใต้อายุร่วมร้อยปี พระพุทธรูปเก่าแก่ และภาพเขียนสีโบราณ ซึ่งพระองค์เจ้า เฉลิมพลทิมมพร กรมพระนครสวรรค์วรพินิต เป็นผู้นำมาถวาย เมื่อเกือบร้อยปีที่ผ่านมา และเป็นผู้ นำ ประสานศรัทธาสาธุชน ในการช่วยเหลือประชาชนเมื่อมีสาธารณภัยเกิดขึ้นในพื้นที่เสมอมา

พระครูอมรชัยคุณ (อมรปญฺโญ) วัดสุขัคณาราม จังหวัดนครราชสีมา

พระครูอมรชัยคุณ (อมรปญฺโญ) เจ้าอาวาสวัดสุขัคณาราม ตำแหน่งด้านการปกครอง ท่านดำรงตำแหน่งเจ้าคณะตำบลสีคิ้ว เขต ๑ และเป็นประธานศูนย์เรียนรู้วัดอาศรมธรรมทายาท และเป็นผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติธรรมและธรรมศึกษาประจำตำบลสีคิ้ว และเป็นคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช.)

ผลงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระครูอมรชัยคุณ ท่านได้เข้ารับพระราชทาน “เสาศาสนาธรรมจักร” จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในวันวิสาขบูชาประจำปี ๒๕๕๕ ท่านได้จัดทำโครงการสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืน และจัดทำโครงการอนุรักษ์ป่าเพื่อชาวโคราช และจัดทำโครงการสถาบันพระสังฆพัฒนาโคราช รวมถึงโครงการถอดองค์ความรู้เครือข่ายพระสงฆ์เพื่อการจัดสวัสดิการชุมชนอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ท่านก่อตั้ง “อาศรมธรรมทายาท” เมื่อวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ.๒๕๒๖ ได้มีการขยายพื้นที่ของวัดในปี ๒๕๕๓ มีการสร้างอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการจัดศาสนพิธี และพัฒนาเป็น “ศูนย์เรียนรู้” และได้รับการจดทะเบียนรับรองเป็นองค์กรสาธารณะประโยชน์จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อปี ๒๕๕๑ ดำเนินกิจกรรมตามเป้าหมายเพื่อการพัฒนาชุมชน สังคมและกลุ่มองค์กรต่างๆ ให้มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่มั่นคง โดยการนำศาสนธรรม การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาวิถีชีวิตและชุมชนแบบยั่งยืน

พระครูสุวรรณโพธิ์ธรรม (มนัส ขนฺติธฺมฺโม)

วัดโพธิ์ทอง จังหวัดจันทบุรี

พระครูสุวรรณโพธิ์ธรรม (มนัส ขนฺติธฺมฺโม) เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ทอง ตำบลแสง อำเภอมะเมือง จังหวัดจันทบุรี เป็นผู้ก่อตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์จันทบุรี เนื่องจากท่านได้ศึกษาแนวความคิดการทำงาน กลุ่มออมทรัพย์ของครูชบ ยอดแก้ว รวมทั้งได้ไปศึกษาดูงานกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ของพระสุบิน ปณีโต ณ วัดไผ่ล้อม จังหวัดตราด จึงนำมาต่อยอดทางความคิดพัฒนาปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ในจังหวัดจันทบุรี ส่งผลให้คุณภาพชีวิตคนในชุมชนดีขึ้น ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเอง ได้ นอกจากนี้ท่านมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานสวัสดิการชุมชน อาทิ เป็นคณะกรรมการ ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทั่วประเทศ ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชน จังหวัดจันทบุรี และเป็นคณะทำงานพิจารณากลับกรองพื้นที่กองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดจันทบุรี เป็นต้น ผลงานของท่านมีส่วนสำคัญในการพัฒนาชุมชนให้มีสุขภาวะที่ดียิ่งขึ้น

พระสุบิน ปณีโต วัดไผ่ล้อม จังหวัดตราด

พระสุบิน ปณีโต ผู้ริเริ่มก่อตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ที่แผ่ขยายครอบคลุมในจังหวัดตราด ภายใต้ชื่อ “เครือข่ายสัจจะออมทรัพย์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครบวงจร จังหวัดตราด” ท่านเกิดเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ ในครอบครัวของชาวเกษตรกรจังหวัดตราด และได้เข้ารับการอุปสมบทเมื่ออายุครบ ๒๐ ปี หลังจากนั้นจึงได้เริ่มศึกษาเรียนรู้ทางธรรมเรื่อยมา และพบว่าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ได้ หลังจากที่ท่านได้เผยแพร่หลักธรรมজনคนในชุมชนจังหวัดตราด สามารถลด ละ เลิกอบายมุขได้ ท่านจึงได้มีส่วนร่วมและริเริ่มโครงการต่าง ๆ แต่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการออมทรัพย์ เนื่องจากในเวลานั้นประชาชนยังมองไม่เห็นถึงผลประโยชน์ระยะยาวจากการออมและไม่มีการรวมตัวกันแต่อย่างใด จึงได้ศึกษาค้นคว้า โดยมีเอกสารของครูชบ ยอดแก้ว เป็นข้อมูลหลัก ด้วยระยะเวลาการศึกษาอย่างยาวนาน จึงได้นำหลักธรรม “ทิวฐธัมมิกิตถประโยชน์” ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สอนให้สร้างประโยชน์ในปัจจุบันก่อน มาเป็นแนวทางในการตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยใช้ “สัจจะ” เป็นฐานร่วมอันสำคัญของทุกคน ทำให้กลุ่มสัจจะออมทรัพย์มีความเข้มแข็งเป็นแบบอย่างที่ดีของการสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ และจิตใจ แล้วจึงจัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ขึ้น แต่ก็มีบางกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ที่ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากประชาชนไม่มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ท่านจึงได้ทำการเทศน์สอดแทรกแนวคิดในเรื่องกลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อให้ความรู้พื้นฐานแก่ประชาชนก่อนในขั้นแรกของการจัดตั้งกลุ่มเรื่อยมา

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีภารกิจหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บท วางมาตรการ ส่งเสริม สนับสนุน การป้องกัน บรรเทาและฟื้นฟูจากสาธารณภัย โดยกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย สร้างระบบป้องกัน เตือนภัย ฟื้นฟูหลังเกิดภัย และการติดตามประเมินผล เพื่อให้หลักประกันในด้าน ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งบุคลากรจากหน่วยงานเหล่านี้จะเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันใจ การปฏิบัติงานป้องกัน บรรเทา และฟื้นฟู ด้วยระบบการบริหารจัดการสาธารณภัยอย่างเป็นระบบ และ เกิดผลสัมฤทธิ์ในการลดความสูญเสียที่เกิดขึ้น จากสาธารณภัยทุกประเภทอย่างเป็นรูปธรรม ส่วนราชการ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประกอบด้วย สำนักผู้ตรวจราชการกรม สำนักงานเลขาธิการกรม กองนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กองมาตรการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กองส่งเสริม การป้องกันสาธารณภัย ศูนย์อำนวยการบรรเทาสาธารณภัย ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ สำนักช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย สำนักวิจัยและความร่วมมือระหว่างประเทศ กองบูรณาการความปลอดภัยทางถนน เป็นต้น รวมถึงในส่วนภูมิภาค ได้แบ่งเขตพื้นที่การรับผิดชอบเป็น ๑๘ กลุ่มจังหวัด ได้แก่ ศูนย์ป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยเขต ๑-๑๘ (เขต ๑ ปทุมธานี, เขต ๒ สุพรรณบุรี, เขต ๓ ปราชินบุรี, เขต ๔ ประจวบคีรีขันธ์, เขต ๕ นครราชสีมา, เขต ๖ ขอนแก่น, เขต ๗ อุบลราชธานี, เขต ๘ กำแพงเพชร, เขต ๙ พิษณุโลก, เขต ๑๐ ลำปาง, เขต ๑๑ สุราษฎร์ธานี, เขต ๑๒ สงขลา, เขต ๑๓ อุบลราชธานี, เขต ๑๔ อุตรธานี, เขต ๑๕ เชียงราย, เขต ๑๖ ชัยนาท, เขต ๑๗ จันทบุรี, เขต ๑๘ ภูเก็ต)

อีกทั้งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ยังเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยด้วยการพัฒนาทรัพยากรบุคคลโดยมี สถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย และวิทยาเขตต่างๆ ในส่วนภูมิภาค (วิทยาเขตปทุมธานี, วิทยาเขตขอนแก่น, วิทยาเขต เชียงใหม่, วิทยาเขตปราชินบุรี, วิทยาเขตพิษณุโลก, วิทยาเขตภูเก็ต, วิทยาเขตสงขลา) เมื่อมีกรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการสาธารณภัยอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะเป็นศูนย์กลาง ในการพัฒนาประสิทธิภาพระบบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้ประชาชนได้รับการดูแล เอาใจใส่ ให้มีความปลอดภัย และไม่ได้รับความสูญเสียด้านชีวิต และทรัพย์สินที่สืบเนื่องจากสาธารณภัย

บริษัท เนเจอร์กิฟ จำกัด

โดย ดร.กฤษฎา จ่างใจมนต์ ประธานกรรมการบริหาร บริษัท เนเจอร์กิฟ จำกัด ได้ก่อตั้ง บริษัท เนเจอร์กิฟ จำกัด ขึ้นมาเพื่อเป็นบริษัทผู้ผลิตสินค้าเพื่อสุขภาพชั้นนำของโลก ควบคู่ไปกับการช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆ ตามอุดมการณ์ของ ดร.กฤษฎา จ่างใจมนต์ ที่ต้องการช่วย ผู้คนให้พ้นจากความทุกข์กาย ทุกข์ใจ

บริษัท เนเจอร์กิฟ จำกัด และครอบครัว ดร.กฤษฎา จ่างใจมนต์ ได้ให้ความช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆ มาอย่างต่อเนื่องยาวนาน เช่น ในด้านสังคมสงเคราะห์ ได้บริจาคเงิน สร้างโรงพยาบาล และซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์ เพื่อสงเคราะห์ผู้ป่วย ตลอดจนบริจาคเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆ เป็นเงินรวมแล้วกว่า ๒๘ ล้านบาท เช่น เมื่อปลายปี ๒๕๖๐ ได้บริจาคเงินจำนวน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สองล้านบาทถ้วน) ให้แก่โครงการ “ปันน้ำใจสู่ผู้ประสบภัยน้ำท่วม” ฝ่ายสาธารณสุขสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม เป็นต้น ในด้านการศึกษา ได้ให้ทุนการศึกษา ทั้งทางโลก และทางธรรม ได้บริจาคเงินให้สถาบันการศึกษา ทั้งทางโลก และทางธรรม เป็นเงินรวมกันกว่า ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ในด้านการสร้างศาสนสถานต่างๆ เช่น การสร้างโบสถ์ วิหาร เจดีย์ สร้างพระพุทธรูป สร้างที่พักสงฆ์ และอาคารปฏิบัติธรรม รวมทั้งเป็นประธานฝ่ายฆราวาสในการสร้างพุทธมณฑล ประจำจังหวัด พระนครศรีอยุธยา เป็นต้น

ดร.กฤษฎา จ่างใจมนต์ ประธานกรรมการบริหาร บริษัท เนเจอร์กิฟ จำกัด ได้รับรางวัลดังนี้ พ.ศ. ๒๕๕๔ รางวัล “พุทธคุณูปการ กาญจนเกียรติคุณ” จากสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้รับรางวัล “ผู้นำพุทธโลก” พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้รับรางวัล “เหมราช” บุคคลต้นแบบ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้รับรางวัล “พุทธศาสนทูตแห่งโลก” พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับรางวัล “บุคคลตัวอย่างในภาคธุรกิจอาหาร และเครื่องดื่ม” จากมูลนิธิ สภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับรางวัล “วิศวะจุฬาคีเด่น” พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้รับรางวัล “ระฆังทอง” บุคคลดีเด่นแห่งปี, รางวัล “คนดีศรีสยาม”, รางวัล “ธรรมาภิบาลธุรกิจดีเด่นระดับจังหวัด”, จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

ต้นแบบ

ศูนย์การเรียนรู้
สุขภาวะตามแนว
พระพุทธศาสนา

ศูนย์การเรียนรู้ธรรมชาติเพื่อการเสริมสร้าง
สุขภาวะตามแนวพระพุทธศาสนา
ป่าชุมชนดงกำเล-ดอนใหญ่ บ้านหนองบัว
จังหวัดร้อยเอ็ด

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและสุขภาวะ
วิถีพุทธจังหวัดขอนแก่น

ศูนย์การเรียนรู้สุขภาวะผู้สูงอายุตามแนว
พระพุทธศาสนาจังหวัดสุรินทร์

ศูนย์ส่งเสริมสุขภาวะภายใต้หลักภavana ๔
ของพระสงฆ์จังหวัดพิจิตร

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

พระพรหมวชิรญาณ

พระสุธีรัตนบัณฑิต รัช.ดร.

ดร.สายพิรุณ เพิ่มพูล

นพ.ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์

บรรณาธิการ

พระมงคลวชิรากร

กองบรรณาธิการ

พระครูศรีวชิรวงศ์

พระมหาชาครินทร์ กิตติเมธี

พระมหาเป็นเกียรติ กิตติวิสุทธิโธ

นายณัฐ ทะสังขา

นายภูเบศ วณิชชานนท์

พระครูปลัดสุวัฒนวชิรคุณ

พระมหาเอก เมธิญาโณ

พระมหาศิริชัย สิรินุญาโณ

นายสายชล ปัญญชิต

นางสาวนัชชา ทากุดเรือ

สนับสนุนการจัดพิมพ์โดย

โครงการพัฒนาสุขภาพและการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา

สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ติดต่อประสานงาน สำนักงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

เลขที่ ๔๐ วัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

โทร. ๐๒ ๖๗๒ ๓๒๑๖ โทรสาร ๐๒ ๖๗๒ ๓๒๐๖

FB: ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

ติดต่อขอสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อการพัฒนางานสาธารณสงเคราะห์และสุขภาพตามแนวพระพุทธศาสนา

โครงการพัฒนาสุขภาพและการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Website: www.buddhistfordev.com FB: ชุติโครงการวิจัยพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม มจร

คุณพงษ์พัฒน์ ไหมจันทร์ดี ผู้ประสานงานโครงการ ๐๖-๑๙๑๙-๔๐๘๗

สำนักงานฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม
เลขที่ ๔๐ วัดยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๒๐
โทร. ๐๒ ๖๗๒ ๓๒๑๖ โทรสาร ๐๒ ๖๗๒ ๓๒๐๖
FB: ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ ของมหาเถรสมาคม

และ

โครงการพัฒนาสุขภาพและการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา
สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Website: www.buddhistfordev.com FB: ชุดโครงการวิจัยพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม มจร
คุณพงษ์พัฒน์ ใหม่จันทร์ดี ผู้ประสานงานโครงการ ๐๖-๑๙๑๙-๔๐๘๗

สรส.มส.